

GULDBORGSUND

§ 11 MILJØGODKENDELSER

SMÅGRISEPRODUKTION, TORKILSTRUP HUSE 1, 4863 ESKILSTRUP

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	RESUME, SAMLET VURDERING OG AFGØRELSE	3
1.1	BAGGRUND	3
1.2	DATABLAD	4
1.3	RESUME	5
1.4	AFGØRELSE	5
2	VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSE	7
2.1	Generelle forhold	7
2.2	Lokalisering og planmæssige forhold	7
2.3	Dyrehold, staldanlæg og drift	7
2.4	Forurening og gener fra husdyrbruget	8
2.5	Gødningsproduktion og -håndtering	9
2.6	Påvirkning fra arealer	10
2.7	Bedst tilgængelig teknik (BAT) og begrænsende foranstaltninger	10
2.8	Alternative løsninger og 0-alternativ	10
2.9	Egenkontrol og dokumentation	10
2.10	Husdyrbrugets ophør	11
2.11	Generelle bemærkninger	11
3	MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	13
3.1	GENERELLE FORHOLD	13
3.2	LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD	13
3.3	DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT	16
3.4	FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET	23
3.5	GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDBETING	28
3.6	PÅVIRKNING FRA AREALER	30
3.7	BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGE	30
3.8	ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV	34
3.9	EGENKONTROL OG DOKUMENTATION	35
3.10	HUSDYRBRUGETS OPHØR	36
4	OFFENTLIGHED OG HØRING	36
5	SAMLET VURDERING OG KONKLUSION	38
6	BILAG	39

1 RESUME, SAMLET VURDERING OG AFGØRELSE

1.1 BAGGRUND

Guldborgsund Kommune har den 20. september 2016 modtaget ansøgning fra Jakob Huge-Jakobsen om udvidelse af dyreholdet på Torkilstrup Huse 1 med CVR nr. 32897878. Ansøgningen er indkommet via det elektroniske ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk, og har skema nr. 89.153. Det er version 2 af ansøgningsskemaet indsendt den 27. oktober 2016, der ligger til grund for miljøgodkendelsen.

I denne miljøgodkendelse er nudriften sat til produktionen før tilladelse til "fulde stalde" givet i 2013, således at alle ændringer efter 2007 bliver vurderet i forbindelse med udvidelsen.

Der søges om en udvidelse af smågriseproduktionen fra 2007 niveauet på 13.700 smågrise (7,5 til 30 kg) til 22.000 smågrise (7,1 til 31 kg) svarende til en udvidelse fra 59,77 DE til 101,94 DE.

Der er ansøgt om følgende ændringer på landbrugsbedriften:

- Udvidelse af svinebesætning fra 59,77 DE til 101,94 DE.
- Opførelse af ny staldbygning, enten ved siden af eller i forlængelse af nuværende staldbygning.
- Opførelse af ny gylletank med naturligt flydelag.
- Opførelse af 2 nye fodersiloer
- Afsætning af al husdyrgødningen til 3. mand.

Der er p.t. ikke ansøgt om § 16 miljøgodkendelse til den ejendom, der skal modtage husdyrgødningen, idet der er et nyt lovforslag i høring. Bliver lovforslaget vedtaget, vil der ikke blive behov for § 16 miljøgodkendelse af afsætningen. Hvis lovforslaget mod forventning ikke bliver vedtaget, er der tid til at få § 16 miljøgodkendelsen meddelt, inden der skal afsættes husdyrgødning produceret i henhold til denne miljøgodkendelse.

SIDE 4/39

1.2 DATABLAD

Titel:	§11 miljøgodkendelse til smågriseproduktion på Torkilstrup Huse 1, 4863 Eskilstrup
Godkendelsen omfatter:	Smågriseproduktion svarende til 101,94 DE bestående af 22.000 smågrise (7,1 til 31 kg), samt opførelse af ny staldbygning, ny gyllebeholder og 2 nye fodersiloer.
Dato ikrafttrædelse:	10. februar 2017
Bedriftens navn og adresse:	Torkilstrup Huse 1, 4863 Eskilstrup.
CVR-nr.:	32897878
CHR-nr.:	16535
Ejendomsnummer:	376-0015839
Matr.nr. og ejerlav:	7a Torkilstrup By, Torkilstrup m.fl.
Bedriftens ejer og ansøger:	Skovbrynet Multisite, c/o Jacob Høge-Jakobsen, Østervej 98, 4840 Nørre Alslev,
Konsulent:	Gråkjær Miljøcenter, Hanne Hoffmann Østergaard, Fabersvej 15, 7500 Holstebro, haost@graakjaer.dk
Tilsynsmyndighed:	Guldborgsund Kommune, Center for Teknik & Miljø, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F.
Forhøring hos ansøger/konsulent i perioden	10-06-2016 til 17-11-2016
Udkast til afgørelse sendt i høring hos ansøger	17-11-2016 til 09-12-2016
Nabo/partshøring i perioden d.	17-11-2016 til 09-12-2016
Godkendelsesdato	08-02-2017
Godkendelse annonceret d.	10-02-2017
Klagefrist udløber d	10-03-2017
Søgsmålsfristen udløber d.	10-08-2017
Retsbeskyttelse udløber d.	10-02-2025
Revurdering påbegyndes år	2025

1.3 RESUME

Miljøgodkendelsen indeholder en miljøteknisk beskrivelse af produktionen samt kommunens vurderinger og bemærkninger til miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet, landskabet og naboer.

I henhold til de gennemførte beregninger i husdyrgodkendelse.dk, kan produktionsændringen/udvidelsen gennemføres uden, at beskyttelsesniveauerne udstukket i lovgivningen overskrides. Efter Guldborgsund Kommunes vurdering vil den ansøgte ændring/udvidelse af dyreholdet og anlægget ikke give anledning til væsentlige ændrede forhold for naboerne. I denne vurdering indgår faktorer som lugt, transport, støj, fluer og det samlede visuelle indtryk af ejendommen.

Ved overholdelse af de vilkår, som miljøgodkendelsen er betinget af, er det endvidere Guldborgsund Kommunes vurdering, at de beskyttede naturområder, med tilhørende plante- og dyrearter, der ligger indenfor en radius af 1000 m fra staldanlægget, ikke vil blive væsentligt påvirket som følge af ændringen af dyreholdet og anlægget. Samme vurdering er foretaget med hensyn til udvaskning af næringsstoffer til recipienter og anden mulig påvirkning af følsomme naturområder eller Natura 2000 områder.

Endelig er det Guldborgsund kommunes vurdering, at der er indført BAT i relation til indretning og drift af bedriften i det omfang, at BAT ikke strider mod proportionalitetsprincippet.

Kommunen vurderer således, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til forebyggelse og begrænsning af forurening fra husdyrbrugets anlæg.

Vand- og Natura 2000 planer.

Vand- og Natura 2000 planerne blev vedtaget i december 2011. Vandplanerne for 2015-2021 er trådt i kraft 01.07.2016. Det fremgår af planerne, at kommunerne ikke skal skærpe kravene i husdyrgodkendelser udover de fastlagte beskyttelsesniveauer vedr. næringsstoffer for at opfylde kravene i Vand- og Natura 2000-planerne.

Der skal som hidtil gennemføres en konkret vurdering af de enkelte ansøgninger i forhold til, om de vil kunne påvirke et vandområde eller Natura 2000-område væsentligt.

Samlet er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der kan meddeles miljøgodkendelse til den ansøgte udvidelse af husdyrbruget, uden at det medfører væsentlige virkninger på miljøet eller omkringboende. Dette er naturligvis vurderet på baggrund af, at de givne forudsætninger og vilkår i godkendelsen overholdes.

1.4 AFGØRELSE

Guldborgsund Kommune giver hermed godkendelse til en smågriseproduktion på 101,94 DE på landbrugsejendommen Torkilstrup Huse 1, 4863 Eskilstrup, samt opførelse af ny staldbygning, ny gyllebeholder og 2 nye fodersiloer.

Produktionen på 101,94 DE omfatter 22.000 smågrise (7,1 til 31 kg)

Dyreholdet på bedriften er efter udvidelsen på i alt 101,94 DE. Miljøgodkendelsen bliver derfor meddelt i henhold til § 11 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, jf. lovbkg. nr. 442 af 13. maj 2016 (også kaldet husdyrloven).

Miljøgodkendelsen er baseret på oplysninger i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og supplerende oplysninger givet i sagsforløbet. På baggrund af dette er der givet en række

SIDE 6/39

vilkår i miljøgodkendelsen. Hvor intet andet er nævnt træder vilkårene i kraft ved godkendelsens ibrugtagning.

Foruden denne miljøgodkendelse skal der være søgt og meddelt byggetilladelse inden byggeriet af den nye stald, gyllebeholder og siloer må påbegyndes. Det er således ansøgers ansvar at indhente relevante dispensationer og tilladelser efter anden lovgivning.

2 VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSE

2.1 GENERELLE FORHOLD

1. Bedriften skal placeres, indrettes og drives som oplyst i ansøgningsmaterialet og de stillede vilkår.
2. Alle, der arbejder på bedriften, skal være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.
3. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet senest 2 år efter, at denne afgørelse er meddelt.
4. Guldborgsund Kommune skal orienteres om ændringer i ejerforhold eller ændring af driftsansvarlig. Orienteringen skal ske senest 14 dage efter eventuel ændring.

2.2 LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

5. Materiale- og farvevalg til den nye stald skal sikre, at denne passer ind i den eksisterende bygningsmasse. Materiale og farvevalg skal godkendes af Guldborgsund Kommune inden byggeriet påbegyndes.
6. Overskudsjord fra udgravningen til nybyggeri skal spredes jævnt ud i terrænet omkring byggeriet, hvorved terrænet vil blive hævet en smule (max. 0,5 meter). Ellers skal jorden helt bortskaffes fra området i henhold til gældende lovgivning pt. Bekendtgørelse 1452 af 07-12-2015 om anmeldelse og dokumentation i forbindelse med flytning af jord.

2.3 DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

Produktionens omfang

7. Med denne miljøgodkendelse gives der tilladelse til en årsproduktion på 22.000 smågrise (7,1 til 31 kg), svarende til et dyrehold på i alt 101,94 DE (med gældende omregningsfaktor oktober 2016).
8. Ved eventuelle fremtidig ændringer af omregningsfaktorerne fra dyr til DE er det antallet af producerede smågrise indenfor det givne vægtinterval, der er afgørende for den tilladte produktion.

Staldindretning og drift

9. Produktionen skal ske jævnt over året med staldindretning, sammensætning og fordeling mellem de enkelte staldafsnit som beskrevet i nedenstående tabel.

Dyrehold og staldtype	Stald-afsnit	Vægt-grænser	Gennemsnits-vægt	Antal årsdyr	Stipladser	DE
Smågrise Toklimastald, delvis spaltegulv	Eks. stald	7,1 til 31 kg	12 kg	16.962	3.945	78,59
Smågrise Toklimastald, delvis spaltegulv	Ny stald	7,1 til 31 kg	12 kg	5.038	775	23,34
I alt				22.000		101,94

Overbrusning og rengøring

10. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at stier inkl. gulv holdes tørre, samt at stalde, ventilations- og fodringsanlæg holdes rene.

SIDE 8/39

11. Det skal til stadighed tilstræbes, at udendørsarealer samt opbevaringsanlæg til foder og husdyrgødning er ryddelige og renholdte. Eventuelle rester af foder eller gødning skal tilføres gyllebeholderne.

Fodring

12. Foderblandingen til samtlige grise skal være tilsat fytase, og der skal gennemføres fasefodring af samtlige grise.

Energi- og vandforbrug

13. Drikkevandssystemerne skal drives og vedligeholdes således, at unødigt spild undgås.
14. Staldventilatorer og andre mekaniske anlæg (mølleri, foderanlæg) skal drives, vedligeholdes og renholdes i henholdt til producentens anvisninger, således at unødig støj og el-forbrug undgås. Autoriseret service skal noteres i logbog.

Spildevand

15. Al vand fra vask af stalde, inventar samt foderrekvisitter og lign. skal føres til gyllebeholder eller anden godkendt opsamlingsbeholder.

Vask af maskiner

16. Al vask af traktorer, maskiner, redskaber og vogn til dyretransport skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til gyllebeholder.

Affald (opbevaring og bortskaffelse)

17. Dokumentation for korrekt bortskaffelse af farligt affald skal opbevares i 5 år og forevises eller fremsendes til Guldborgsund Kommune efter anmodning.
18. Kasseret foder og oprensede foderrester skal opbevares på fast bund og overdækkes med plast eller tilføres gyllebeholder.

Råvarer, hjælpestoffer og kemikalier

19. Smøreolier og lignende olieprodukter skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.

2.4 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

Lugt

20. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, kan kommunen kræve, at der foretages undersøgelse af mulige tiltag for at begrænse lugtgenerne. Evt. udgifter til undersøgelsen påhviler ejer.

Fluer og skadedyr

21. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse. Bekæmpelsen skal som minimum være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
22. Der skal på ejendommen foretages en effektiv rottebekæmpelse, samt en effektiv ren- og vedligeholdelse, der sikre bedst muligt mod opformering. Bekæmpelsen skal ske i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper, f.eks. via den kommunale ordning.

Transport

23. Transport af dyr, foder og gylle til og fra ejendommen skal som hovedregel ske på hverdage mellem 7.00 og 18.00. Der vil dog kunne ske afvigelser ved udbringning af husdyrgødning, høst eller transport af dyr.

Støj fra anlæg og maskiner

24. Svinebedriftens bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) må i intet punkt i skel til nabobeboelser overstige nedenfor anførte værdier:

SIDE 9/39

DAG		
Mandag – fredag	Kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A) (8 timer)
Lørdag	Kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A) (7 timer)
Lørdag	Kl. 14.00 – 18.00	45 dB(A) (4 timer)
Søn- og helligdage	Kl. 07.00 – 18.00	45 dB(A) (8 time)
AFTEN		
Alle dage	Kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A) (1 time)
NAT		
Alle dage	Kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)* (½ time)

*Støjniveauets maksimalværdi – målt ved tidsvægtning Fast – må om natten ikke overstige 55 dB(A). Tallene i parentes angiver midlingstiden i den pågældende periode.

25. Såfremt Guldborgsund Kommune finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra smågriseproduktionen for at dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Såfremt støjvilkåret konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget en støjmåling og eller – beregning pr. år.
26. Støjmålinger og eller –beregninger skal udføres af et DANAK akkrediteret firma eller et firma godkendt af Miljøstyrelsen til at udføre ”Miljømålinger ekstern Støj”. Driftsbetingelser og målepunkter skal aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmålinger skal udføres i henhold til Miljøministeriets til enhver tid gældende vejledning om støj, pt. afsnit 7 og 9 i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om ekstern støj fra virksomheder. Målerapporten skal bl.a. udfærdiges ifølge vejledningens afsnit 9.10. Beregninger skal udføres i henhold til vejledningen nr. 5/1993 om beregning af ekstern støj fra virksomheder.

Støv fra anlæg og maskiner

27. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

Lys

28. Ved indretning og drift af husdyrbruget skal det sikres, at naboerne ikke bliver generet af lys fra vinduer, porte, køretøjer o.l.

2.5 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDTERING

Gødningstyper og mængder

29. Husdyrgødningen skal håndteres som gylle fra samtlige staldafsnit.

Flydende husdyrgødning

30. Opbevaringskapaciteten for flydende husdyrgødning skal svare til mindst 9 måneders tilførsel.
31. Den nye gyllebeholder skal have fastoverdækning i form af låg eller teltoverdækning.
32. Der skal anvendes gyllevogn med egen påmonteret pumpe og returløb eller alternativt skal der være etableret læseplads med afløb til pumpesump. Før pumpning fra gyllebeholderne skal pumpesumpen tømmes for eventuelt regnvand. På dage med udpumpning fra gyllebeholder skal læsepladsen og pumpesump renses og tømmes for eventuelt spild ved arbejdsdagens ophør. Alt vaskevand eller spild skal pumpes op i gyllebeholder eller vogn.
33. En eventuel læseplads skal overholde kravene jf. Landbrugets Byggeblad for læseplads for gyllevogne og etableres samtidigt med den nye stald.

SIDE 10/39

34. Ved enhver overpumpning mellem gyllebeholdere eller gyllebeholder og -vogn skal der være opsyn med overpumpningen.
35. Flydelaget på gyllebeholderne skal reetableres umiddelbart efter omrøring og/eller pumpning af gylle fra gyllebeholderne, evt. ved tilsætning af snittet halm, let klinker eller lignende. Ved pumpning af gylle fra den enkelte beholder flere dage i træk, skal reetableringen først ske efter endt pumpning.

2.6 PÅVIRKNING FRA AREALER

Udbringningsarealer, harmoni og aftaler

36. Al produceret husdyrgødning fra bedriften skal afsættes til godkendte modtagere.
37. Gyldig kontrakt om afsætning af husdyrgødningen inkl. dokumentation for foretaget afsætning skal til enhver tid kunne forevises eller fremsendes til tilsynsmyndigheden.

2.7 BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER

38. Ved indkøb af ny teknologi, maskiner, inventar mm. eller ændringer i produktionen skal der lægges vægt på, hvad der er opnåeligt ved anvendelse af BAT, herunder mindre forurenende råvarer, processer og anlæg, og de bedst mulige forureningsbegrænsede foranstaltninger. Ved denne vurdering skal der lægges vægt på en forebyggende indsats gennem anvendelse af velafprøvet og godkendt renere teknologi (RT).

2.8 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV

Ingen vilkår

2.9 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

39. Nedenfor præciseres hvilken type af dokumentation, bedriften skal præstere. Denne dokumentation skal opbevares i mindst 5 år. Kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation.
 - Til dokumentation for, at vilkår vedrørende besætningens produktionsniveauer er overholdt skal der opbevares: Produktions-/effektivitetskontroller og/eller kvitteringer for ind- og afsætte dyr og andre kvitteringer.
 - Til dokumentation for vilkår vedrørende affaldshåndtering er overholdt, skal der opbevares dokumentation for korrekt bortskaffelse.
 - Til dokumentation for vilkår om afsætning af husdyrgødning skal opbevares kontrakt om afsætning af husdyrgødningen inkl. kortbilag.
 - Der skal årligt udarbejdes en opgørelse over det foregående års forbrug af elektricitet, vand og diesel. Eventuelle væsentlige udsving i forbruget i forhold til det/de foregående år skal forklares i opgørelsen, og der skal redegøres for gennemførte tiltag til at reducere forbruget. Opgørelsen skal forevises eller fremsendes til Guldborgsund Kommune på anmodning.
 - Autoriseret service af staldventilation og andre mekaniske anlæg.

Den ovennævnte dokumentation skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.

Beredskabsplan

40. Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for bedriftens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.

SIDE 11/39

41. Virksomhedens beredskabsplan skal løbende vedligeholdes, og oplysningerne i den skal altid være opdateret. Planen skal revideres årligt eller efter behov for tilretning/ændring af procedurer i forbindelse med uheld.
42. Senest tre måneder efter denne miljøgodkendelse er taget i brug, skal der indsendes kopi af bedriftens beredskabsplan. Beredskabsplanen skal herefter forefindes på bedriften og være tilgængelig og synlig for bedriftens ansatte. Planen, som skal godkendes af Guldborgsund Kommune, skal som minimum indeholde:
 - Procedure, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe forurening fra ulykker/uheld og begrænse forureningens udbredelse.
 - Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres, hvornår og hvordan.
 - Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
 - En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
 - Planen skal opdateres jævnligt/årligt eller efter revidering af procedure i forbindelse med uheld.
43. Forurening som følge af driftsuheld, hærværk eller lignende skal hurtigst muligt meddeles til Guldborgsund Kommune og noteres i logbog. Udenfor normal åbningstid kan miljøvagten og/eller beredskabet kontaktes på telefon 114. Uanset kontakt til miljøvagt/beredskab skal Guldborgsund Kommune kontaktes først kommende hverdag efter forureningen.

2.10 HUSDYRBRUGETS OPHØR

44. Ejer skal senest en måned efter, at der er truffet beslutning om lukning af bedriften, indsende en plan til tilsynsmyndigheden (Guldborgsund Kommune), som beskriver de nødvendige foranstaltninger for at undgå fremtidig forureningsfare. Omfang og indhold af planen, samt tidsplan for hvornår foranstaltningerne skal være udført, skal accepteres af tilsynsmyndigheden.

2.11 GENERELLE BEMÆRKNINGER

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende love og bekendtgørelser. Dette gælder også, selvom disse regler skulle være skærpede i forhold til denne miljøgodkendelse.

Udover ovenstående vilkår er der en række love, bekendtgørelser, samt kommunale regulativer, som driften og indretningen af husdyrbruget skal være i overensstemmelse med. Listen er ikke fuldstændig, men kun en opremsning af de regler, der erfaringsmæssigt hyppigst bliver overset.

Opmærksomheden henledes specielt på:

- Lov om miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug, som fastlægger, at enhver ændring af drift og / eller indretning af husdyrbruget, der kan medføre forøget forurening, skal godkendes inden ændringen gennemføres. Det er Guldborgsund Kommune, der er godkendelsesmyndigheden og som afgør, om en ændring er godkendelsespligtig.
- Jf. Lov om miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug, § 33, stk. 3 vil en manglende udnyttelse af hele eller dele af godkendelsen i 3 på hinanden følgende år medføre et varigt bortfald af den ikke udnyttede del. Dvs. hvis dyreholdet ligger under det i denne godkendelse maksimalt tilladte i 3 år, er det ikke tilladt at hæve dyreholdet igen uden fornyet ansøgning og miljøgodkendelse. Det er ikke hensigten, at afvigelse, der skyldes naturlige produktionsudsving eller eksempelvis sygdomsudbrud, betragtes som kontinuitetsbrud.
- Jf. Lov om miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug, § 40 stk. 1 følger der med denne miljøgodkendelse 8 års retsbeskyttelse. Kommunen kan dog ved særlige tilfælde

SIDE 12/39

meddele forbud eller påbud (gælder for § 12-godkendelse) før der er forløbet 8 år jf. § 40 stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

- Jf. Lov om miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug, § 41 og Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug § 40 skal miljøgodkendelsen revurderes 8 år efter den er meddelt dvs. i 2025 og derefter mindst hvert 10. år.
- Jf. Lov om miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug § 39, kan tilsynsmyndigheden påbyde afhjælpende foranstaltninger, hvis produktionen/driften medfører væsentlig mere forurening end forudsat ved meddelelse af denne godkendelse. Kan ulemperne ikke afhjælpes, kan tilsynsmyndigheden nedlægge forbud mod drift af virksomheden eller aktiviteten.
- Bekendtgørelse nr. 1318 af 26.11.2015 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.'s krav omkring opbevaring og anvendelse af husdyrgødning.
- Kravet om kontrol af gyllebeholder jf. bekendtgørelse nr. 1322 af 14.12.2012.
- Guldborgsund Kommunes affaldsregulativer, som bl.a. forbyder private at afbrænde affald, samt sætter en række krav til opbevaring og bortskaffelse af farligt affald herunder medicinaffald.
- Bekendtgørelse om opbevaring af døde produktionsdyr nr. 558 af 01.06.2011.
- Bekendtgørelse nr. 1611 af 10.12.2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.

Guldborgsund Kommune
Center for Teknik & Miljø
08-02-2017

Annette Bruun Hansen
Miljøtekniker

Mette Wolthers
Teknikumingeniør

3 MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING

Det nuværende anlæg består af en ca. 1.000 m² to klimastald, med delvis spaltegulv, en gyllebeholder på 1.776 m³, 2 fodersiloer og en halmlade. Stalden med fodersiloer og gyllebeholder er opført i 2001, halmladen er fra 1974. Der ønskes nu udvidet med ca. 500 m² stald og en 2.000 m³ stor gyllebeholder, samt yderligere 2 fodersiloer. Stalden bliver en to klima stald med delvist spaltegulv lige som den eksisterende. Tag- og vægbeklædning på den nye stald bliver den samme som på den eksisterende stald, dvs. betonelementer og lysegråt fibercementtag. På ansøgningstidspunktet er det ikke besluttet om stalden opføres som en direkte forlængelse af den eksisterende stald, eller om der opføres en ny stald parallelt med den eksisterende. Den nye gyllebeholderne bliver placeret umiddelbart øst for den nuværende gyllebeholder. De 2 nye fodersiloer bliver i samme dimensioner, farver og materialer som de eksisterende. Dvs. 10 m høje, diameter på ca. 2 m og i hvidmalet glasfiber.

3.1 GENERELLE FORHOLD

Godkendelsen omfatter landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Torkilstrup Huse 1, 4863 Eskilstrup. Ejendommen er ejet af Lars Romme Jakobsen, Stangerupvej 6, 4850 Stubbekøbing og smågriseproduktionen er drevet af Skovbrynet Multisite, c/o Jacob Huges-Jakobsen, Østervej 98, 4840 Nørre Alslev. Husdyrproduktion har CHR-nr. 16535 og drives under CVR-nr. 32897878.

Under generelle forhold er der sat vilkår om, at bedriften skal indrettes og drives, som oplyst i ansøgningsmaterialet og at alle, der er ansatte på bedriften skal være bekendt med vilkårene i godkendelsen. Yderligere er det præciseret, at godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år fra meddelelsen.

Endvidere er der sat vilkår, som sikrer, at Guldborgsund Kommune altid bliver orienteret om ændringer i ejerforhold og/eller ændringer af driftsansvarlig samt ved ophør af husdyrproduktionen. Begrundelsen for disse vilkår er, at det er kommunen, der skal vurdere, om det anmeldte udløser krav om tillæg til miljøgodkendelsen, og om behov for særlige tiltag i forbindelse med ophør af produktion.

Kommunes vurdering

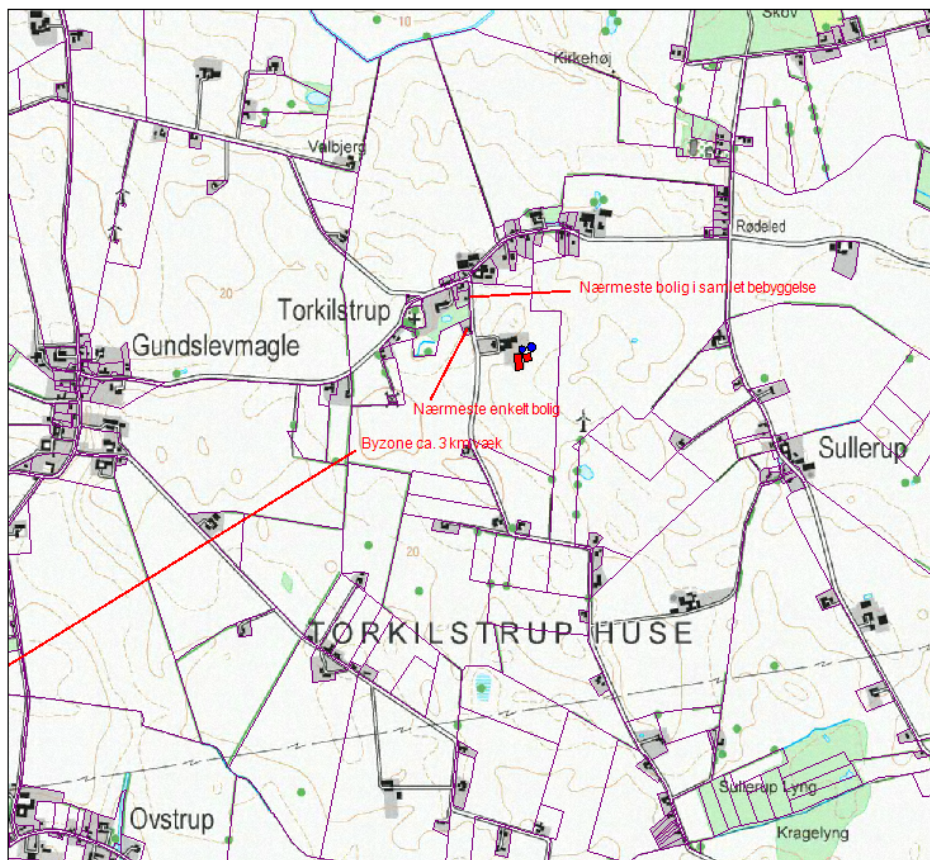
Guldborgsund Kommune vurderer, at når de stillede vilkår overholdes, fastholdes forudsætningerne for denne godkendelse.

3.2 LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

3.2.1 **Afstandskrav og lokalisering**

Husdyrbrugets anlæg er placeret i landzone, med ca. 185 meter til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt. Det drejer sig om Torkilstrup Huse 4, der ligger vest for staldanlægget. Ca. 245 meter fra staldanlægget findes den nærmeste nabobeboelse i samlet bebyggelse. Det drejer sig om Torkilstrup Huse 2, som ligger nord - vest for staldanlægget. Der er over 3 km til nærmeste byzone, som er Eskilstrup. Alle afstande er målt fra et vægtet centrum af staldanlægget.

SIDE 14/39

Kort 1. Beliggenhed i forhold til omkringboende.

Anlæggets placering i forhold til afstandskrav jf. Husdyrgodkendelseslovens kap. 2 (§ 6 og 8) er angivet i nedenstående tabel.

Tabel 1. Anlæggets placering ift. afstandskrav

	Afstand fra anlægget	Afstandskrav jf. husdyrloven
Ikke almene vandforsyningsanlæg	> 1.000 meter	25 meter
Almene vandforsyningsanlæg	Ca. 1.000 meter	50 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer*	>15 meter	15 meter
Offentlig vej og privat fællesvej	Ca. 120 meter	15 meter
Levnedsmiddelvirksomhed	>1.000 meter	25 meter
Beboelse på samme ejendom **	Ca. 60 meter	15 meter
Naboskel	Ca. 180 meter	30 meter
Nabobeboelse	Ca. 185 meter	50 meter
Byzone/område udlagt til boligformål	>3.000 meter	50 meter

*Det er ejers ansvar, at nyanlæg placeres mere end 15 meter fra eksisterende og nye dræn.

**Afstandskravet gælder kun ved etablering af anlæg, og ikke ved ændringer indenfor eksisterende.

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer at alle gældende afstandskrav jf. kap. 2 i Husdyrloven er overholdt. Der er således ikke meddelt dispensationer i forhold til de generelle afstandskrav, eller opstillet specifikke vilkår i forbindelse hermed. Guldborgsund Kommune vurderer, at der ikke vil forekomme væsentlige gener for omkringboende, ved overholdelse af de meddelte vilkår for lugt, støv, lys og støj, som følge af anlæggets placering og lokalisering i forhold til de generelle afstandskrav.

3.2.2 **Bygge-, beskyttelseslinjer og fredninger**

Anlægget er placeret således at alle krav mht. bygge-, beskyttelseslinjer og fredninger overholdes. Anlægget ligger desuden udenfor fortidsmindelinjer, kirkebyggelinjer, kirkeomgivelser, sø- og å-beskyttelseslinjer, strandbeskyttelseslinjer, kystnærhedszonen, §3-beskyttede naturområder, §7-beskyttede naturområder, skovrejsningsområder og lavbundsarealer.

Anlægget ligger i område udpeget som værdifuldt kulturmiljø. Udpegningen skal beskytte landsbyen Torkilstrup. Torkilstrup Huse 1 ligger over 200 m fra selve landsbyen og det er derfor vurderet, at nybyggeriet på Torkilstrup Huse 1 ikke vil få indflydelse på landsbyens samlede udtryk.

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at alle bygge- og beskyttelseslinjer samt fredninger er overholdt. Produktionen vurderes derfor ikke at have væsentlig påvirkning på disse.

3.2.3 **Udformning af anlæg og placering i landskab**

Området omkring anlægget er et åbent og relativt fladt landbrugslandskab med spredt bevoksninger.

Der ønskes etableret et nyt staldanlæg med gyllebeholder og fodersiloer i umiddelbar tilknytning til eksisterende anlæg. Det er på tidspunktet for udarbejdelse af miljøgodkendelsen ikke endelig besluttet om den nye stald bliver opført som en forlængelse af den eksisterende stald, eller om den placeres parallelt med den eksisterende. Under alle omstændigheder bliver både, stald, gyllebeholder og fodersiloer, hver for sig opført i samme materialer, højder og farver, som de tilsvarende eksisterende anlæg.

Uanset om stalden forlænges eller der bliver opført en parallelt beliggende stald, vil det færdige anlæg fremtræde som en samlet enhed i landskabet. Således udgør ejendommens bebyggelses- og færdselsarealer en hensigtsmæssig enhed. Se bilag 1 "Situationsplan".

Der er ikke planlagt afskærmende beplantning omkring ejendommen, idet det vurderes, at anlæggets fremtræden i forhold til landskabet vil være uændret, da den nye stald opføres i samme stil og med direkte tilknytning til den eksisterende.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at begge de skitserede placeringer af den nye stald er hensigtsmæssige i forhold til logistikken på ejendommen. Rent landskabeligt er det vurderet, at begge placeringer kan accepteres, og at der ikke er landskabelige hensyn, der kan begrunde et afslag.

3.2.4 **Landskabelige-, kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske- og rekreative værdier**

Landskabelige værdier

Ejendommen er placeret i landzonen i et område, som i Kommuneplan 2013-2025 er udpeget som jordbrugsområde. Jordbrugsområder er primært forbeholdt jordbrugserhvervet. Der må dog generelt ikke etableres anlæg, der kan forringe områdets landskabs-, natur- og kulturhistorisk værdier.

Det vurderes, at det nye staldanlæg, som placeres i direkte tilknytning til eksisterende anlæg, ikke er i strid med Kommuneplanen og ikke har væsentlig indflydelse på områdets landskabs-, natur- og kulturhistorisk værdier.

SIDE 16/39

For at sikre, at de landskabelige forhold tilgodeses er der sat vilkår om, at materiale- og farvevalg til den nye stald skal passe ind i den eksisterende bygningsmasse, samt at Guldborgsund Kommune skal godkende materiale- og farvevalget.

For at undgå ophobning af jordbunker omkring ejendommen, er der stillet vilkår om, at overskudsjord fra udgravningen til nybyggeri skal spredes jævnt ud omkring anlægget (max. 0,5 meter), eller skal bortskaffes på anden vis. Hvis jorden skal bortskaffes fra ejendommen, skal det ske i henhold til bekendtgørelse om flytning af jord.

Kulturhistoriske værdier

Anlægget ligger indenfor kulturmiljø, men ca. 200 meter udenfor det bevaringsværdige landsbymiljø, som udpegningen skal beskytte, samt udenfor det fredede område omkring Torkilstrup Kirke og præstegård. Det er derfor vurderet, at kulturmiljøet ikke vil blive berørt af den ansøgte udvidelse.

Nærmeste beskyttede fortidsminde (gravhøj) ligger over 500 meter vest fra anlægget, det vil således ikke blive berørt af denne godkendelse.

Naturmæssige værdier

Nærmeste beskyttede natur er en lille sø beliggende i den fredede præstegårdshave. Afstanden er dog over 200 m og det er vurderet at den ansøgte udvidelse ikke vil påvirke naturværdierne i og omkring søen.

For yderligere omkring vurderinger i forhold til naturområder og naturmæssige værdier henvises til senere afsnit i denne godkendelse, samt bilag 2 Naturnotat.

Geologiske værdier

Der er ingen geologiske interesseområder indenfor 1.000 m fra anlægget.

Rekreative værdier

Ejendommen ligger udenfor friluftsområder. Nærmeste område (Hannenov Skoven) ligger ca. 1.500 meter syd for ejendommen. Det vurderes, at det ansøgte ikke vil have indflydelse på området.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at udvidelsen af produktionen ikke vil ændre væsentligt på oplevelsen af landskabet i forhold til de nuværende forhold. Samtidig vurderes det, at det ikke vil have væsentlig indflydelse på udpegede kulturmiljøer eller hensyn til kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske-, rekreative værdier herunder økologiske forbindelseslinjer og lignende regionale udpegninger.

Samlet vurderes det, at det konkrete projekt ikke har en væsentlig virkning for de ovennævnte områder og værdier, og at udvidelsen er uden væsentlig landskabelig og visuel betydning for omkringboende.

3.3 DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

3.3.1 Produktionsomfang, fleksibilitet og udnyttelse

Den ansøgte produktions fordeling i stalde er skitseret i nedenstående tabel. Det er denne opdeling, der er forudsætning for ansøgningens lugt- og ammoniakberegninger.

SIDE 17/39

Tabel 2. Sammensætning og fordeling i staldafsnit.

Dyrehold og staldtype	Stald-afsnit	Vægtgrænser	Gennemsnits-vægt	Antal årsdyr	Sti-pladser	DE
Smågrise Toklimastald, delvis spaltegulv	Eks. stald	7,1 til 31 kg	12 kg	16.962	3.945	78,59
Smågrise Toklimastald, delvis spaltegulv	Ny stald	7,1 til 31 kg	12 kg	5.038	775	23,34
I alt				22.000		101,94

Beregning af DE er foretaget i husdyrgodkendelse.dk, skema nr. 89.153.

Fastsatte vilkår i afsnittet om staldindretning og drift fastlægger det maksimalt tilladte dyrehold på ejendommen. Enhver ændring udover det, der er fastsat i vilkårene, kræver fornyet godkendelse. Det er dog tilladt, at mindske dyreholdet i forhold til det i vilkårene beskrevne uden ansøgning og godkendelse. Ved en evt. mindskelse af dyreholdet skal opmærksomheden dog henledes på, at efter 3 år med et lavere dyrehold bortfalder retten til at hæve dyreholdet til det i miljøgodkendelsen fastlagte niveau jf. kontinuitetsprincippet.

Der er stillet vilkår om, at hvis omregningsfaktorerne fra dyr til dyreenheder ændres, er det den dyreenhedsdefinition, der var gældende på det tidspunkt, hvor godkendelsen blev givet, der skal tages udgangspunkt i. Herved fastholdes produktionen målt i antal producerede dyr, i det givne vægtinterval.

Endelig er der indsat vilkår om, at produktionen skal ske så jævnt over året som muligt. Med dette vilkår skal det sikres, at der ikke sker væsentlige udsving i lugtemissionen fra bedriften. Der vil naturligvis være små udsving i produktionen over året og sygdom o.l. kan nødvendiggøre større udsving i enkelte år, men vilkåret skal forhindre væsentlige tilbagevendende udsving, som kan føre til nabogener.

Fleksibilitet og udnyttelse

Der er søgt om en mindre fleksibilitet på +/- 5 % på ind- og afgangsvægten. Begrundelsen er at ind- og afgangsvægten er gennemsnitlig, variationen vil ikke være så stor at antallet af DE vil variere væsentlig.

Der er ikke stillet vilkår om fleksibilitet på +/- 5 %, da der i flere af Natur- og Miljøklagenævntes afgørelser er slået fast, at +/- fleksibilitet er et tilsynsspørgsmål, som ikke bør indgå i godkendelsen i form af et fleksibelt vilkår om produktionens omfang (f.eks. NMK-130-00017).

Det skal hertil bemærkes, at Guldborgsund Kommune er indstillet på en form for fleksibilitet i forbindelse med tilsynet, så længe at det maksimale tilladte dyrehold ikke overskrides. Den ansøgte fleksibilitet vil således blive accepteret ved tilsyn, selv om den ikke fremgår af vilkår i miljøgodkendelsen.

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer at der ved opfyldelse af de stillede vilkår ikke vil være væsentlige virkninger på omgivelserne i relation til produktionsomfanget.

3.3.2 Staldindretning og drift

Indretning af staldanlæggene og de enkelte staldafsnit er skitseret i foregående afsnit, tabel 2.

Både den eksisterende og den nye stald er/bliver indrettet som toklimastald med delvist spaltegulv. Derved håndteres al husdyrgødningen som gylle. Der er stillet vilkår om, at staldindretningen skal svare til det ansøgte. Vilkåret er stillet for at sikre, at forudsætningerne for beregningerne og vurderinger af ammoniak, lugt og næringsstoffer i gødningen svarer til beregningsgrundlaget for miljøgodkendelsen.

Fordampning af ammoniak og til dels lugt, kommer fra våde gødningsoverflader, hvorfor renholdelse af det faste gulv er essentielt (se i øvrigt afsnit omkring BAT – Bedste tilgængelige teknologi).

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at staldindretningen og driften af staldene, gennem overholdelse af de givne vilkår, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af omkringboende eller det omgivende miljø.

3.3.3 Overbrusning og rengøring

Der anvendes overbrusning i stalden. Overbrusningen skal benyttes efter forskriften i Lov om indendørs hold af smågrise, avls- og slagtesvin. I stalden bliver overbrusningen brugt til nedkøling af dyrene i varme perioder samt nedsættelse af ammoniakfordampningen og energiforbruget til ventilation.

Vandforbruget ved rengøring af stalde minimeres ved at iblødsætte stalden og derefter vaske med højtryksrensere. Der bruges koldt vand. Ved udbrud af sygdomme kan det være nødvendigt at desinficere stalden med godkendte midler i forbindelse med rengøring. Stalden rengøres efter hvert hold grise, hvilket vil sige 4-5 gange årligt. Både iblødsætning og højtryksrensning er vandbesparende, og er at betegne som BAT (se senere afsnit omhandlende BAT).

Der er stillet vilkår om, at der til stadighed skal tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at stier holdes tørre og rene, samt at stalde, ventilations- og foderanlæg holdes rene. Dette er begrundet i, at beskidte mekaniske anlæg kan medføre øget energiforbrug og eventuelt øgede lugtgener, hvilket ikke er hensigtsmæssigt. God Staldhygiejne vil være med til at forebygge eventuelle lugtgener og unødigt høj ammoniakfordampning. Til god staldhygiejne hører blandt andet, at stierne holdes rene og tørre. Samtidig forebygger renholdelse af områder med foder, at skadedyr tiltrækkes og opformeres.

Vilkår om, at rester af foder og/eller husdyrgødning skal tilføres gyllebeholderen skal medvirke til, at der ikke er risiko for tiltrækning af skadedyr, lugtgener eller forurening af området omkring anlægget.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at ved overholdelse af de stillede vilkår til god staldhygiejne og renholdelse i øvrigt, vil anlægget ikke medføre væsentlige gener for omkringboende.

3.3.4 Ventilation

Ventilationen er fuldautomatisk, temperaturstyret undertryksventilation, hvilket sikrer, at ventilationen kører optimalt med hensyn til ønsket temperatur i stalden og minimum

SIDE 19/39

elforbrug. Ventilationsanlægget serviceres løbende. Ventilationsafkastene bliver vasket og eftersat hver gang stalden vaskes.

Kommunes vurdering

Guldborgsund kommune vurderer, at staldindretningen og driften af stalden samt ventilationsanlægget, gennem overholdelse af de givne vilkår, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af omkringboende eller det omgivende miljø.

3.3.5 Fodring

På ejendommen er der hjemmeblandet foder. Foder og tilskudsfoder til svinene opbevares i siloer.

Der er ikke i ansøgningen indtastet foderkorrektion, men taget udgangspunkt i normfodring. Der er derfor heller sat vilkår til foderets N- og P-indhold.

Som forudsætning for normværdierne i ansøgningssystemet er der som udgangspunkt indregnet normtilsætning af fytase til fodret. Foderet tilsættes fytase for at reducere den mængde fosfor, der udskilles i husdyrgødningen. Der er stillet vilkår om fytase tilsætning og fasefodring af alle grisene, da dette er at betragte som BAT.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ved overholdelse af de stillede vilkår til fodring, samt drift af ejendommen som beskrevet, ikke vil ske en væsentlig påvirkning af omgivelserne i relation til fodring af grisene.

3.3.6 Energi- og vandforbrug

Energi

Energi anvendes primært til ventilationsanlæg, foderanlæg, til håndtering af gylle og til belysning. Energiforbruget efter udvidelsen er baseret på ansøgers skøn og anslås at blive på ca. 265.000 kWh pr år, hvoraf varmen udgør 40 %.

Der er stillet vilkår om, at ventilatorer renholdes, drives og vedligeholdes således, at unødigt støj og energiforbrug undgås. De samme forhold gør sig gældende for foderanlæg og staldmekanik, som skal renholdes og serviceres således, at unødigt modstand forhindres og fejl udbedres.

Der er stillet vilkår i afsnit omhandlende egenkontrol om, at holde øje med energiforbruget. Ved afvigelser i de årlige opgørelser skal årsagen til et ændret forbrug findes, og der skal gennemføres tiltag for at reducere forbruget.

Med hensyn til hvilke energibesparende tiltag der gennemføres på ejendommen, henvises der til afsnit omhandlende BAT.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at energiforbruget er tidssvarende i forhold til bedriftens produktion. Ved overholdelse af de givne vilkår og med fokus på energibesparende foranstaltninger på ejendommen vurderes det, at produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på omgivelserne.

Vand

Ansøger har anslået et vandforbrug i ansøgt drift til ca. 3.500 m³ årligt primært til drikkevand og til rengøring af stalden.

Ejendommen anvender vand fra Torkilstrup-Lillebrænde Vandværk. Den øgede indvinding af vand på vandværket, som følge af denne udvidelse (ca. 1.000 m³/år), vurderes til at være af en størrelsesorden, så det ikke gør nogen målbar forskel i områdets indvinding. Endvidere har vandværket kapacitet til at behandle den øgede indvinding.

Der er stillet vilkår om, at der via egenkontrol skal holdes øje med vandforbruget og drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes, således at unødigt spild undgås. Dette er begrundet i, at øget vandforbrug i form af spild, kan have negativ indflydelse på opbevaringskapaciteten i gyllebeholderne og vil påvirke grundvandsressourcen negativt.

Med hensyn til hvilke vandbesparende tiltag der gennemføres på ejendommen, henvises der til afsnit omhandlende BAT.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at vandforbruget er på et fornuftigt niveau i forhold til bedriftens produktion vurderet med udgangspunkt i normalt. Ved overholdelse af de givne vilkår og med fokus på vandbesparende foranstaltninger på ejendommen vurderes det, at produktionens vandforbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på miljøet.

3.3.7 Spildevand, regnvand og vask af maskiner og sprøjteudstyr

Spildevand fra ejendommen omfatter husspildevand, spildevand fra mandskabsfaciliteter og tagvand. Derudover er der spildevand fra vask af stalde, drikkevandsspild o.l. som ledes til gyllebeholder. Dette vand indgår i beregning af opbevaringskapaciteten på ejendommen sammen med gylle fra dyrene. For kapacitetsberegningen henvises til afsnit 3.5.2. Spildevand der ledes til gyllebeholder udbringes sammen med husdyrgødningen på markerne.

Spildevand fra stuehus og mandskabsfaciliteter ledes til offentlig kloak og rensningsanlæg. Tagvand ledes til dræn.

Nedenstående tabel viser spildevandsmængder.

Tabel 3. Spildevandsmængder

Spildevandstype	m³/år for ansøgt drift	Afledes til
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	880	Gyllesystem
Tagvand	1120	Dræn
Sanitært spildevand fra stuehus og mandskabsfaciliteter.	250	Offentlig kloak

Der er stillet vilkår om, at vand fra vask af stalde, inventar samt foderrekvisitter og lignende skal føres til gyllebeholder eller anden godkendt opsamlingsbeholder. Dette er krævet for at undgå at vand fra vask af ovenstående kan flyde til kloaker eller strøme til andre u hensigtsmæssige steder, hvor det kan forårsage forurening eller uønskede påvirkninger af omgivelserne.

Tagvand fra bygningerne ledes som oplyst i tabellen via afløb til dræn. Ved gennemførelsen af ændringen/udvidelsen vurderes det, at der vil ske en forøget udledning af tagvand på ca. 280 m³ om året. Der skal derfor søges om tilladelse til den øgede udledning af tagvand i forbindelse med at der søges om byggetilladelse til den nye stald.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at spildevand, der er omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsen kan håndteres i overensstemmelse med denne bekendtgørelses regler. Ligeledes vurderes det, at den samlede håndtering af spildevand herunder regnvand sker på forsvarlig vis, således at der ikke sker væsentlig påvirkning af omgivelserne som følge heraf.

3.3.8 Affald

Døde dyr

Døde dyr opbevares i lukket container/under kadaverkappe, udviklet til formålet. Håndtering af døde dyr på ejendommen er omfattet af reglerne i bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr, og det forudsættes, at disse regler bliver fulgt. Reglerne sigter primært mod at undgå smitterisiko fra døde dyr gennem krav vedr. placering og indretning af afhentningspladser.

Olief- og kemikalieaffald

Der er ikke jorddrift fra ejendommen, hvorfor mængden af olie- og kemikalieaffald er begrænset. Opbevaring og bortskaffelse skal ske i henhold til reglerne i det kommunal affaldsregulativ.

Klinisk risikoaffald i form af medicinglas og -rester samt kanyler bortskaffes via indsamlingsordning for erhvervsaffald eller sendes med dyrlægen retur.

Fast affald

Brændbart affald i form af plastik, papirsække, aftøringspapir og tom rengjort kemikalieemballage bliver opsamlet i container og bortskaffes via en indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder eller ved aflevering på forbrændingsanlægget.

Jern og metal afhændes til produkthandler. Glas mm. bortskaffes via indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder eller genbrugsplads.

Da affald er et meget reguleret område, vurderer Guldborgsund Kommune, at det ikke er nødvendigt at sætte særskilte vilkår om de mest almindelige forekomne affaldstyper. I de generelle bemærkninger efter vilkårene er der således blandt andet henvist til kommunens regulativer, som alle borgere og virksomheder er forpligtiget til at overholde. Der henvises endvidere til bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr, der overflødiggør vilkår om dette.

Der er sat vilkår om, at korrekt bortskaffelse af ejendommens farlige affald skal kunne dokumenteres f.eks. ved regninger fra godkendte transportører og/eller modtageanlæg. Dokumentationen skal opbevares i 5 år.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der på basis af overholdelse af givne vilkår og generelle regulativer ikke vil være problemer med hensyn til håndtering af affald fra ejendommen. Affaldsopbevaring, håndtering og bortskaffelse vurderes ikke at have væsentlig virkning på omgivelserne.

3.3.9 Råvarer og hjælpestoffer

Olief/dieselolie

Der er en fyringsolietank, på 2.500 l som primært går til opvarmning af stalden. Desuden er der en fyringsolietank på 2500 l knyttet til stuehuset.

SIDE 22/39

Der er ikke stillet særlige vilkår i forbindelse med opbevaring af fyringsolie/diesellole, da dette er omfattet af olietanksbekendtgørelsen. Andre olieprodukter opbevares i lukkede beholdere på fast gulv uden afløb.

Der er sat vilkår om, at øvrige olieprodukter skal opbevares forsvarligt, så der ikke er risiko for forurening af jord, grundvand eller overfladevand. Samtidig bør der etableres mulighed for opsamling af eventuelle spild.

Pesticider/sprøjtemidler

Der er ikke markdrift fra bedriften, så der forventes ikke opbevaring eller brug af pesticider/sprøjtemidler.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ved overholdelse af de generelle regler ikke vil være væsentlig risiko for forurening forårsaget af råvarer og hjælpestoffer.

3.3.10 Driftsforstyrrelser og uheld

Som eksempel på mulige risici og / eller uheld på ejendommen, der kan medføre væsentlig forurening, er følgende angivet af ansøger:

- Håndtering og opbevaring af gylle.
- Brænd.
- Udslip af fyringsolie.

Største risiko for uheld vurderes at kunne ske i forbindelse med opbevaring og håndtering af gylle.

For at minimere risikoen for driftsforstyrrelser eller uheld eller eventuelle gener og forurening ved uheld træffes følgende forholdsregler jf. ansøger:

- Gyllebeholderne er etableret således at bund og vægge er tætte, og de kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholderne tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion. Desuden foretages det lovpligtige eftersyn af gyllebeholderne hvert 10. år.
- Al omlastning af gylle sker med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Derfor vurderes det, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper, spild mm.
- Omlastning af gylle sker altid under opsyn.
- Anlæg og tekniske foranstaltninger renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad at det sikrer en korrekt brug. Medarbejderne er grundigt introducerede til opgaverne, hvilke er med til at sikre at disse bliver udført korrekt, og med minimal risiko for uheld som følge af forkert håndtering af kemikalier, gylle, olie mv. Ejer og andre med fast adgang til bedriften er vejledt i beredskabsplanen, hvilket har en fast plads på staldkontoret og i ejers privatbolig.
- Olietankene er hævet over jorden og placeret, hvor der er minimal risiko for påkørsel. Tankene udskiftes i overensstemmelse med olietanksbekendtgørelsens sløjfningsterminer.
- Der er udarbejdet en beredskabsplan for driftsuheld. Beredskabsplanen omfatter brand, overløb af gylle, kemikalie/oliespild. Beredskabsplanen vil blive opdateret senest 3 måneder efter ibrugtagning af staldene.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at de beskrevne forholdsregler og tiltag i forbindelse med driftsforstyrrelser og uheld i tilstrækkeligt omfang forholder sig til kritiske situationer.

Samtidig hermed er de beskrevne relevante forholdsregler med til at minimere påvirkningerne af omgivelserne som følge af uheld og driftsforstyrrelser.

3.3.11 Biaktiviteter

Der er ingen godkendelsespligtige biaktiviteter på ejendommen.

3.4 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

3.4.1 Ammoniak og natur

Beregningerne foretaget i husdyrgodkendelse.dk viser, at den samlede emission fra anlægget stiger i forhold til den nuværende produktion som følge af udvidelsen af husdyrproduktionen. Beregningerne er baseret på oplysninger omkring typen af husdyrholdet, indretning af staldanlæggene, fodersammensætningen, brug af teknologier og opbevaring af husdyrgødningen. Ammoniakemissionen fra stald og lager er vist nedenfor:

Tabel 4. Ammoniakemission

Kilde til emission	Emission, ansøgt drift
Stalde	619,93 kg NH ₃ -N/år
Opbevaringslagre	139,48 kg NH ₃ -N/år
Samlet ammoniakemission	759,41 kg NH ₃ -N/år
Meremission fra anlæg	316,47 kg NH ₃ -N/år

Det generelle ammoniakreduktionskrav på 30 % gælder for stalde, hvor der gennemføres ændringer eller nyetableringer. Reduktionskravet er vurderet i forhold til referencesystemerne, og beregningerne i husdyrgodkendelse.dk viser, at kravet ved den angivne drift overholdes.

I ansøgningsmaterialet er det oplyst, at det generelle krav opfyldes ved anvendelse af stalde med delvis fast gulv (mindst 25 % fast gulv).

Det valgte staldsystem er BAT og ammoniakreduktionskravet er opfyldt alene ved valgte af stalddtype.

Ammoniakfølsom natur

Kategori 1-og 2-natur

Da totalbelastningen på nærmeste kategori 1- og 2-natur er på 0,0 kg N/ha/år, vurderer kommunen at projektet på Torkilstrup Huse 1 ikke påvirker disse naturtyper, og at kravet til disse naturtyper er overholdt.

Endvidere vurderes det, at det på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag ikke kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af naturområdet.

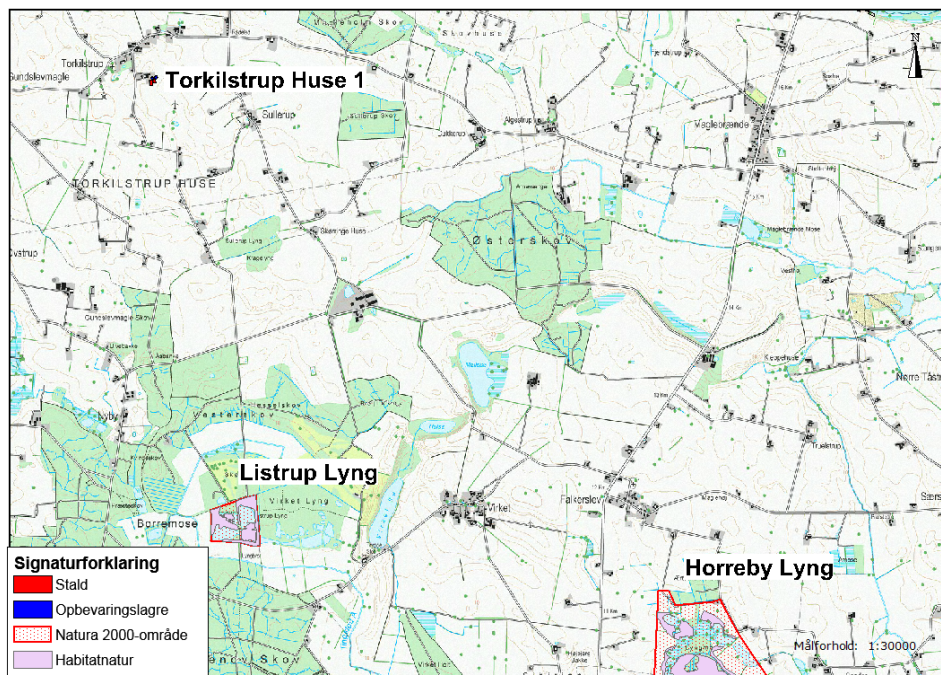
Kategori 3-natur

Udvidelse af dyreholdet på Torkilstrup Huse 1 må ikke medføre, at tilstanden i kategori 3-naturtyperne påvirkes negativt. Dette kan undersøges ved at sammenholde naturtypernes tålegrænse for kvælstof med den beregnede merbelastning med kvælstof fra det ansøgte dyrehold.

Da merbelastningen med kvælstof i den nærmeste kategori 3-natur er beregnet til mindre end 1,0 kg N/ha/år, vurderes det, at der ikke sker en tilstandsændring i disse naturområder. Det vurderes derfor, at der ikke skal stilles vilkår i forhold til disse naturområder.

Natura 2000

Nærmeste Natura 2000-område i forhold til stald og lager på Torkilstrup Huse 1 er område nr. 175 Horreby Lyng og Listrup Lyng. Afstanden fra stald og lager ca. 3,7 km til Listrup Lyng og 6,3 km til Horreby Lyng, se kort 2.

Kort 2. Beliggenheden af kategori 1-natur (ammoniakfølsom habitatnatur) og Natura 2000-område 175 i forhold til stald og lager.

Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter

Bilag IV-padderne kan blive påvirket ved, at deres yngle- og rastesteder kan ændres som følge af merbelastning med kvælstof fra stald og lager. Efter gennemførelse af BAT-tiltag i stalde m.v. er merbelastningen af vandhullet på 0,3 kg N/ha. Da merbelastninger på mindre end 1 kg N/ha ikke medfører ændringer i naturtyperne jf. den elektroniske vejledning, vurderes det, at bilag IV-paddernes yngle- og rastested ikke bliver beskadiget eller ødelagt ved gennemførelse af det ansøgte projekt.

Ved projektet sker der ikke nedrivning af bygninger, rydning af store træer eller lignende aktiviteter, der kan påvirke yngle- og rastesteder for flagermus. Det vurderes på denne baggrund, at projektet kan gennemføres uden at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for arter af flagermus.

3.4.2 Lugt

Den primære kilde til lugt fra dyrehold er staldventilation, og vurderinger af lugt i forhold til omkringboende vurderes udelukkende ud fra staldanlæg til dyrehold. Lugtgener fra opbevaringsanlæg og ved udbringning af husdyrgødning indgår ikke i lugtberegningerne, og håndteres ved hjælp af generelle regler i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

I husdyrloven er der indbygget et beskyttelsesniveau for lugt i forhold til forskellige typer beboelse. Lugtemissionen beregnes med udgangspunkt i forhold som: dyretype, kg dyr på stald (stipladser) og staldsystem. Derfor er der sat vilkår om, hvor mange dyr (stipladser), og ved hvilke vægtintervaller, der må være i stalden samtidig, da det er en forudsætning for beregningerne og de deraf følgende vurderinger.

Der er beregnet geneafstande, som angiver krævede minimumsafstande fra forskellige beboelsestyper/-områder til staldene. Indenfor geneafstand vurderes lugtgener til at være væsentlig. Lugten kan udenfor disse afstande være registrerbar, men vurderes ikke at være generende. De beregnede geneafstande er angivet nedenfor i forhold til de aktuelle afstande.

Tabel 5. Lugtberegninger

	Beregnet geneafstand (ukorrigeret)	Beregnet geneafstand (korrigeret)	Vægtet gennemsnits afstand
Byzone/sommerhus-område	394,12 meter	434,54 meter	3.281,58 meter
Samlet bebyggelse	221,55 meter	244,27 meter	263,36 meter
Enkelt bolig	124,63 meter	137,41 meter	185,35 meter

Alle lugtafstande er målt med udgangspunkt i et beregnet lugtcentrum for det samlede anlæg. Der korrigeres for fremherskende vindretning. Geneafstanden for alle 3 boligtyper er angivet ud fra FMK-modellen i ansøgningsystemet.

Beregningerne foretaget i husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgeneafstandene er overholdt, idet den vægtede gennemsnits afstand til henholdsvis byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig er større end de beregnede korrigerede geneafstande.

I den samlede vurdering af lugtgener fra et husdyrbrug skal påvirkningen fra eventuelle andre husdyrbrug med mere end 75 DE inddrages. Der skal således tages højde for en kumulativ effekt, hvis andre husdyrbrug medfører lugtgener i samme punkt som det ansøgte staldanlæg. De beregnede geneafstande skærpes, hvis der ligger andre husdyrbrug indenfor 300 meter fra byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse/visse lokalplaner eller tættere end 100 meter på en enkeltbolig. I den aktuelle sag ligger der ikke andre husdyrbrug indenfor de nævnte grænser, og der er således ikke medregnet en kumuleret effekt fra andre husdyrbrug ved lugtberegningen/-vurderingen.

Lugtemissionen fra husdyrbruget er meget afhængig af, hvordan landbruget drives. Lugt fra gyllebeholdere og andre gødningslagre indgår ikke i lugtberegningerne, men disse kan bidrage med betydelige lugtgener ved uheldig drift. Der er derfor sat en række vilkår, der skal sikre mod lugtgener. Det drejer sig om krav om, at:

- flydelag på gyllebeholderne skal vedligeholdes, så de effektivt sikrer mod fordampning.
- omrøring af gyllen skal minimeres, og at flydelaget reetableres hurtigst muligt efter omrøring.

Begrundelse for disse vilkår er, at der hovedsagligt vil komme lugtemission fra en gyllebeholder, når flydelaget brydes i forbindelse med at der omrøres eller pumpes gylle fra beholderen.

Der er endvidere indsat mulighed for, at der ved væsentlige lugtgener kan kræves undersøgelse af, hvordan disse kan begrænses. Samtidig er der stillet vilkår om, at der skal

SIDE 26/39

udarbejdes en handlingsplan for nedbringelse af lugtgener, hvis kommunen vurderer, at dette er påkrævet.

De stillede vilkår om god staldhygiejne, og renholdelse af ejendommen er ligeledes væsentlige for begrænsning af lugt fra ejendommen.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at lovens minimumskrav til afstand til nærmeste beboelse, samlet bebyggelse samt byzone og sommerhusområde er overholdt. Kommunen vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give anledning til væsentlige gener for naboer. Der kan naturligvis forekomme lugt i forbindelse med omrøring og udbringning af gylle. Ved overholdelse af de fastsatte vilkår og de generelle regler, er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at omkringboende ikke vil blive væsentlig generet af lugt fra ejendommen.

3.4.3 Fluer og skadedyr

Der er sat vilkår om effektiv fluebekæmpelse, som minimum i overensstemmelse med Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi må betragtes som minimumskrav. Retningslinjerne giver frit valg mellem biologisk bekæmpelse med rovfluer og snyltehvepse eller kemiske bekæmpelsesmidler. Ud fra et renere teknologisynspunkt er biologisk bekæmpelse at foretrække, men effekten af den biologiske bekæmpelse er meget afhængig af staldtypen. P.t. er der ikke belæg for at sige at biologisk bekæmpelse er BAT. Vi må derfor sætte kravet til effekten og lade det være op til den driftsansvarlige at vælge metoden.

Der er stillet vilkår om, at der skal gennemføres en effektiv rottebekæmpelse. Rottbekæmpelsen skal ske i overensstemmelse med retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi, og gennemføres af autoriseret firma eller gennem den kommunale ordning. Ud over den egentlige bekæmpelse skal det gennem renholdelse og oprydning forebygges, at der opstår forhold, der tiltrækker rotter, og hvor disse har gode betingelser for opformering.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer desuden, at der generelt i forbindelse med dyrehold kan forekomme gener fra skadedyr (mus og rotter mv.), som skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt. Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende ved overholdelse af de stillede vilkår.

3.4.4 Transport

Arbejdskørsel til og fra produktionen sker ad Torkilstrup Huse. Hovedparten af transporterne udgøres af transporter med levering og afhentning af smågrise, levering af foder, samt afhentning af husdyrgødning. Transporterne med husdyrgødning og korn er sæsonbettinget, mens levering og afhentning af svin sker ugentligt. Transporterne vil primært foregå indenfor normal arbejdstid 7-18.

Transporter kan være en væsentlig kilde til støj og mulige gener for omkringboende. For at mindske risikoen for gener i forbindelse med transporter med tung trafik, er der sat vilkår om, at disse så vidt muligt skal planlægges til hverdage mellem kl. 7.00 og 18.00. Nedenstående tabel viser en oversigt over omfanget af transporter angivet af ansøger som retningsgivende:

Tabel 6. Transporter

Transporter	Antal ca. / år
-------------	----------------

SIDE 27/39

Levering af foder	24
Levering af mineraler mv.	10
Levering af smågrise	52
Afhentning af smågrise	52
Transporter med husdyrgødning	100
Levering af brændstof	5
Afhentning af døde dyr	52
Afhentning af affald	12
Andet/diverse	10
I alt	317

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at transporterne ikke antager et omfang, der vil være til væsentlig gene for beboerne i området. Støj og rystelser i forbindelse med transporter vil dog altid være afhængig af, i hvilke omfang chaufføren forstår at vise hensyn, det vil sige måden der køres på og tidspunktet. Færdslen på offentlig vej reguleres af politiet og indgår ikke i denne miljøgodkendelse.

3.4.5 Støj fra anlæg og maskiner

Støj fra svineproduktionen kan deles i to, dels periodisk støj f.eks. fra transport af foder og udbringning af gylle og dels støj af mere vedvarende karakter fra ventilationsanlæg og foderblanding/udfodring.

Beskrivelse af støjkloder

Vedvarende støj: Ansøger har oplyst, at stalden ventileres mekanisk. Eftersom der er ventilatorer i ventilationsafkast, kan der observeres støj fra disse i nærheden af stalden. Med god vedligeholdelse af ventilatorerne, samt ved placering af motorerne nederst i afkastene, vil støjniveauet dog være begrænset. Med over 150 meter til nærmeste nabo, vil der normalt ikke være problemer med støj fra ventilationsanlægget.

Foderblanding og udfodring foregår ikke kontinuerligt, men flere gange om dagen. Normalt foregår det indendørs og dermed uden gener for naboer. Det er vigtigt at evt. døre/porte/vinduer er lukkede, så støjen dæmpes mest muligt.

Periodisk støj: Ansøger har oplyst, at periodisk støj først og fremmest vil komme i forbindelse med transport til og fra ejendommen.

Støj fra transport vil primært komme fra lastbiler med levering af foder, gylletransport, Levering og afhentning af svin samt afhentning af døde dyr.

I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter blive lagt indenfor normal arbejdstid fra 7.00-18.00. Dog kan der forekomme afvigelser i forbindelse med levering og afhentning af dyr, som kan forekomme i de tidlige morgentimer.

Beskrivelse af tiltag mod støj

Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og afskærmning. Endvidere søges al unødigt tomgangskørsel undgået.

Der er indsat vilkår om maksimalt tilladelig støj og vilkår om, at der kan kræves udført støjmåling og/eller -beregning. Kontrol af støjen vil kun komme på tale, hvis der opstår begrundet mistanke om, at de fastsatte maksimale støjgrænser er overtrådt.

Det skal særlig bemærkes, at støjvilkårene drejer sig om støj fra og i forbindelse med selve anlægget. Dvs. støj fra markdrift, der ikke er direkte knyttet til driften af husdyrbesætningen ikke skal medtages ved evt. støjmåling og / eller -beregning. Undtaget er således støj fra mejetærsker, traktorkørsel i forbindelse med jordbehandling, såning, sprøjtning m.m.

Omvendt skal transport og udbringning af gylle tages med ved evt. støjmåling og / eller -beregning.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer på baggrund af afstande til omkringboende og overholdelse af de stillede vilkår, at støjen fra anlægget vil overholde Miljøstyrelsens retningslinjer. På baggrund heraf vurderer kommunen, at støj fra ejendommen ikke forventes at give anledning til væsentlige støjgener for de omkringboende.

3.4.6 Støv fra anlæg og maskiner

Støv forekommer primært i forbindelse med håndtering af halm og foder. Håndtering af foder (mølleri, blander mm.) foregår indendørs i foderladen, og udfodringen foregår i lukkede systemer, hvilke bidrager til reduktion af støvgener. I forbindelse med levering af tilskuds foder og korn, samt ved kørsel på omkringliggende arealer og veje, kan der opstå støvgener. Ved fornuftig håndtering af halm og foder, samt ved hensynsfuld kørsel kan støvgenerne holdes på et uvæsentligt niveau udenfor ejendommen og dermed hos de omkringboende.

Der vil være støv fra dyrene, men ved omhyggelig management vil det ikke være væsentlige mængder, som forlader stalden.

Der er sat vilkår om, at driften af anlægget ikke må medføre støvgener udenfor ejendommens areal, da dette vil kunne opfattes som en væsentlig gene for omkringboende.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentlige støvgener for omkringboende. Ved denne vurdering er der taget hensyn til afstanden til omkringboende. Dog henvises til god landmandspraksis. Al transport til og fra ejendommen skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel. Samtidig skal alle aktiviteter på ejendommen planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

3.4.7 Lys

Der er udendørsbelysning ved stuehus, foderladen og ved porte og døre. Der vil ikke være lys i stalden om natten og som udgangspunkt vil der heller ikke være belysning udenfor bygningerne om natten. Det vurderes derfor, at der ikke er lysgener som følge af driften.

Der er indsat vilkår om, at det ved indretning og drift af husdyrbruget skal sikres, at naboer ikke generes af lys fra vinduer, porte, køretøjer og lignende. Da staldbygningerne ligger meget åbent i landskabet, er det ekstra vigtigt, at der ikke er mere lys end nødvendigt, samt at der tænkes på afskærmning af lyset f.eks. ved ind- og udlevering af smågrise, når det er mørkt.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at belysningen ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende, trafikanter eller landskabelige hensyn. Der er ved denne vurdering taget hensyn til afstand til omkringboende og placering af lyskilder specielt udendørs.

3.5 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDBETING

3.5.1 Gødningstyper og mængder

Gødningsproduktionen på ejendommen består af gylle og mængden er beregnet ud fra nyeste normtal udgivet af Århus Universitet (Link:

<http://anis.au.dk/forskning/sektioner/husdyrernaering-og-fysiologi/normtal/>).

Mængden af den producerede gødning er opsummeret i nedenstående tabel.

SIDE 29/39

Tabel 7. Produceret husdyrgødning

Dyretype	Antal	Gødningstype	Normtal (t/dyr)	Vægtgrænser	Korrektion for vægt	Gylle ton
Smågrise	22.000	Gylle	0,132	7,1 til 31 kg	0	2.904

Det antages, at 1 ton gylle svarer til 1 m³.

Beregningerne i ansøgningen er udført under forudsætning af, at gødningen håndteres som gylle. For at sikre, at beregningsforudsætningerne for ammoniak fra stalde og lagrer samt næringsstoffer fastholdes, er der sat vilkår om, at staldene indrettes som angivet, og at husdyrgødningen håndteres som gylle. Ønskede fysiske ændringer i staldindretningen skal forelægges Guldborgsund kommune til vurdering for eventuel godkendelsespligt inden ændringerne foretages.

Al gyllen afsættes. Der er på ansøgningstidspunktet ikke søgt om § 16 miljøgodkendelse til modtagelse af gyllen, idet reglerne forventes ændret inden der når at blive produceret gødning i henhold til denne miljøgodkendelse. Hvis reglerne mod forventning ikke bliver ændret, vil der fortsat være tid til at udarbejde en § 16 miljøgodkendelse, inden der skal afsættes gødning fra produktionsudvidelsen.

Der er sat vilkår om, at al gødningen skal afsættes til godkendt modtager, samt at der skal foreligge kontrakt og kortbilag over modtagerarealerne. Bortfalder reglerne om godkendelse af arealerne, vil dette vilkår ligeledes bortfalde.

Da den nye gyllebeholder opføres nærmere nærmeste nabo end 300 meter skal den jf. § 20 i bekendtgørelse 1324 af 15-11-2016 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. opføres med fast overdækning. Selv om dette er et lovkrav er det valgt at anføre det som et vilkår i miljøgodkendelsen.

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at de fastsatte vilkår er tilstrækkelige til at fastholde forudsætningerne for godkendelse og sikre en korrekt udnyttelse af næringen i gødningen.

3.5.2 Flydende husdyrgødning, opbevaring

Der er gylleproduktion i begge staldanlæg, og gyllen ledes via forbeholder til gyllebeholderne.

Ifølge det foregående afsnit er den årlige produktion af flydende husdyrgødning på 2.904 m³. Denne mængde inkluderer rengøringsvand og drikkevandsspild fra staldene.

Med den ansøgte udvidelse i dyreholdet sker der en forøgelse af gødningsproduktionen og samtidigt mere end fordobles opbevaringskapaciteten. Kapacitetsberegningen viser, at der i ansøgt drift vil være tilstrækkelig kapacitet i anlæg på ejendommen. Nedenstående tabel viser en oversigt over beholdere til flydende husdyrgødning på ejendommen:

Tabel 8. Gødningsopbevaring

Opbevarings-anlæg	Byggeår/kontrol år	Overdækning	Kapacitet	Lagerandel %
Gyllebeholder 1	2001	Naturligt flydelag	1.500 m ³	40
Gyllebeholder 2	2017	Naturligt flydelag	2.000 m ³	60
Forbeholder og gyllekanaler			Ikke oplyst	
Samlet			3.500 m ³	100

SIDE 30/39

Ifølge ansøgningsmaterialet er der en samlet opbevaringskapacitet for ejendommen på 3.500 m³, hvilket svarer til 14,5 måneders opbevaring. Husdyrgødningsbekendtgørelsens anbefaling om tilstrækkelig opbevaringskapacitet vil normalt svare til mindst 9 måneders tilførsel. Retningslinjerne er således overholdt, og kommunen vurderer at gødningen vil kunne opbevares forsvarligt og uden risiko for overløb.

Der er fastsat vilkår om, at der på ejendommen som minimum skal være en opbevaringskapacitet svarende til 9 måneder. Begrundelsen for dette vilkår er, at anbefalingerne jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen kun er vejledende og ikke et krav. Da opbevaringskapaciteten er afgørende for sikkerhed i forbindelse med opbevaring af gødning og medvirkende til at sikre mulighed for hensigtsmæssig udbringning af husdyrgødningen er det fastholdt i vilkår.

For at sikre, at der kan ske en forsvarlig overpumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn, er der sat vilkår om, at der skal benyttes gyllevogne med egen påmonteret pumpe med returløb. Alternativt skal der være etableret læseplads med afløb til pumpeump. Før pumpning fra gyllebeholderen skal pumpeumpen tømmes for evt. regnvand. På dage med udpumpning fra en gyllebeholder skal læsepladsen og pumpeumpen renses og tømmes for evt. spild ved arbejdsdagens ophør. Alt vaskevand og /eller spild skal pumpes op i gyllebeholder eller gyllevogn.

For at minimere risikoen for udslip af gylle i forbindelse med pumpning er der sat vilkår om, at der ved enhver overpumpning mellem gyllebeholder og -vogn skal være opsyn med overpumpningen. Kravet er stillet, for at forhindre, at der sker forurening med gylle, ved at vognen overfyldes eller andre uheld.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ved overholdelse af de stillede vilkår ikke vil være væsentlig risiko for påvirkning af omgivelserne i relation til flydende husdyrgødning.

3.6 PÅVIRKNING FRA AREALER

Der indgår ikke arealer i denne miljøgodkendelse.

3.7 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGE

Gennem Husdyrloven pålægges den enkelte landmand at redegøre for brugen af BAT (bedst tilgængelig teknologi) og eventuelt reducere miljøbelastningerne fra husdyrproduktionen ved anvendelse af BAT. Det niveau miljøbelastningen kan nedbringes til ved hjælp af BAT supplerer det fastlagte beskyttelsesniveau. Beliggenheden af bedriften i et særligt følsomt område skærper ikke kravet til BAT. BAT kravene er derimod forskellige for nybyggeri, hvor moderne teknologi ofte kan implementeres forholdsvis billigt, og for eksisterende byggeri, hvor implementering af moderne teknologi kan være uforholdsmæssig dyr eller ligefrem umulig.

Der er i denne godkendelse tale om både en eksisterende og en ny stald.

Følgende områder vurderes i forhold til BAT:

- Ammoniakfordampning fra stald og lager, som kan begrænses gennem staldindretning, teknologier i staldene, fodersammensætning og opbevaring af husdyrgødning.
- Fosfor indhold i husdyrgødningen grundet fodersammensætningen.
- Forbrug af vand og energi

- Management
- Støj
- Lugt

3.7.1 Ammoniak og anvendelse af BAT

Ammoniakemission fra anlægget kan mindskes ved at begrænse dyrenes udskillelse af kvælstof, begrænse tabet af ammoniak fra husdyrgødningen eller at opsamle ammoniak fra luften ved rensning. Dette kan gennemføres ved, at anvende forskellige teknikker/teknologier hver for sig, eller i kombination med hinanden.

I husdyrgodkendelse.dk beregnes det niveau for ammoniakemission, som på godkendelsestidspunktet er BAT for den ansøgte produktion. Beregningerne er foretaget jf. Miljøstyrelsens gældende teknologiblade og indeholder en vurdering af omkostningsniveauerne ved forskellige teknologiske muligheder er proportionelle med de dermed opnåede reduktioner i ammoniakemissionen. Som de øvrige beregninger i husdyrgodkendelse.dk er BAT beregningen bindende for kommunen.

Jf. beregningen i husdyrgodkendelse.dk skema nr. 89.153, vers. 2 vil det være proportionelt af stille krav om overholdelse af et samlet ammoniakemissionsniveau på 878 kg NH₃-N pr. år.

Den faktiske ammoniakemission fra det ansøgte anlæg er i skema 89.153 beregnet til 759 kg NH₃-N pr. år. Den ansøgte produktion lever således op til BAT kravet. Ammoniakemissionsniveauet er opnået ved, at der er delvist spaltegulv i både den eksisterende og den nye stald. Det er således ikke nødvendigt for ansøger, at implementere yderligere ammoniakbegrænsende teknikker eller teknologier.

Kommunens BAT-vurdering for ammoniak.

For at sikre, at ansøger i praksis lever op til den fastlagte emissionsgrænseværdi for ammoniak, som er vurderet opnåelig ved BAT, er der fastlagt relevante og nødvendige indretnings-, drifts- og egenkontrolvilkår til disse teknikker og teknologier i godkendelsen. Dette betyder konkret for denne godkendelse, at der er stillet vilkår om at staldindretningen skal være som oplyst i ansøgningen.

Samlet set vurderer kommunen, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse ammoniakemissionen fra husdyrbrugets anlæg, og har indført BAT i det omfang, at kommunen vurderer det proportionelt i det konkrete tilfælde, hvor der er taget hensyn til den pågældende husdyrproduktion og størrelse.

3.7.2 Fosfor og anvendelse af BAT

Ved fastlæggelse af grænseværdier for fosfor, skal der, som for ammoniak, findes et passende balancepunkt mellem de forskellige miljøpåvirkninger og de dertil svarende omkostninger.

Med udgangspunkt i MST's udmeldinger har kommunen baseret fastlæggelse af grænseværdien for fosfor ud fra optimering af fosforudnyttelsen hos grisene, da denne teknik vurderes at være omkostningsneutral. Niveauet kan opnås med en kombination af fasefodring, brug af mikrobielt fytase, brug af mineralske fosforkilder med høj fosfortilgængelighed og valg af basisfodermidler med lavt indhold af fosfor.

Med udgangspunkt i de nyeste udmeldinger fra MST har kommunen lavet en vurdering af, hvilket niveau af kg P pr. DE, som det vil være proportionelt at overholde.

Grænseværdi jf. MST's vejledning

Kommunen har vurderet, at det vil være proportionelt at overholde de fra MST udmeldte grænseværdier.

Tabel 9. Beregnet grænseværdi for fosfor

	Antal DE	Grænseværdi – BAT Kg fosfor ab lager pr. DE	Grænseværdi – BAT- niveau Kg fosfor ab lager
Smågrise	101,94	29,2	2.977

Samlet krav til overholdelse af grænseværdi for fosfor er på i alt = 2.977 kg fosfor ab lager.

I ansøgt drift er der i skema 89.153 beregnet en samlet mængde fosfor i husdyrgødningen på 2.717 kg P ab lager.

I den aktuelle ansøgning har Guldborgsund kommune vurderet, at der leves op til den fastlagte BAT- grænseværdi for fosfor uden yderligere tiltag. Da normfodringen, der regnes med i husdyrgodkendelse.dk, indbefatter tilsætning af fytase og fasefodring, er der sat vilkår om at der skal anvendes fytase og fasefodring på bedriften.

Kommunens BAT-vurdering for fosfor.

Samlet set vurderer kommunen at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse fosforudledningen fra husdyrholdet, og der er indført BAT i det omfang at kommunen har vurderet det proportionelt.

3.7.3 Forbrug af vand og energi

Anvendelse af ressourcerne vand og energi skal indgå som en integreret del af opfyldelse af princippet om BAT. Forbruget af vand og energi afhænger dog betydeligt af den enkelte ejendom og driftsmæssige forhold på denne. Der er derfor ikke fastlagt egentlige grænseværdier for disse parametre fra MST's side. Forbruget kan desuden afhænge betydeligt af, hvilke teknologiske løsninger der anvendes til begrænsning af andre forureningsparametre.

Jf. BREF-dokumentet er det BAT at anvende lavenergibelysning, optimere udformningen af ventilationssystemet, gennemføre eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring i stalde, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation.

I forhold til vandforbruget er det ifølge BREF-dokumentet BAT at "sætte stalden i blød" og efterfølgende rengøre stalde og inventar med højtryksrensning efter hver produktionscyklus, at foretage kalibrering af drikkevandsanlæg for at undgå spild, at registrere vandforbrug samt at finde og reparere evt. lækager og benytte drikkepipler over trug.

Ansøger har beskrevet, at der anvendes følgende foranstaltninger til begrænsning af energi- og vandforbruget:

Belysning

- Der benyttes i videst muligt omfang lavenergi belysning i stalden.

Ventilation

- Alle staldene er med temperaturstyret undertryksventilation.
- Ventilatorerne rengøres jævnligt, hvilke sikre at der ikke bruges unødigt energi pga. modstand fra støv og skidt.

Transport

- Logistikken i forbindelse med håndtering af foder, dyr mv. er indrettet, så afstanden giver færrest mulige driftstimer, hvilke minimere energiforbruget.

SIDE 33/39

Vandbesparende foranstaltninger

- Drikkepipler placeres i fodertrugene, så der er optimale forhold for adgang til vand for grisene og et lavt drikkevandspild.
- For ikke at bruge mere vand end nødvendigt og samtidig få en effektiv rengøring, sættes stalden i blød, og herefter vaskes med højtryksrensere, når staldene rengøres.
- Staldanlæggets rør og drikkeventiler gennemgås jævnligt så defekter identificeres og udbedres hurtigst muligt.

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer med udgangspunkt i det ovenfor beskrevne samt det tidligere omtalte BREF-dokument, at der anvendes BAT indenfor området energi- og vandforbrug. Anvendelse af BAT gennemføres via optimering af energieffektiviteten, ved at installationer løbende kontrolleres og vedligeholdes, og ved at spild mindskes mest muligt. Samtidig vurderes det som BAT, at der gennemføres registreringer af forbruget, og at defekter identificeres og udbedres hurtigst muligt. Yderligere er det BAT, at der ved udvælgelse af udstyr er fokus på besparende egenskaber.

3.7.4 Management

Management skal indgå som en integreret del af opfyldelse af princippet om BAT.

Management handler i høj grad om de elementer, som er en naturlig del af driftslederens tilrettelæggelse af driften af husdyrbruget, og er derfor en meget vigtig del af BAT.

Jf. MST's vejledning og BREF-dokumentet kan det betragtes som BAT, at registrere forbruget af energi og næringsstoffer i produktionen, herunder fastlægge mål for husdyrholdets næringsbehov i forhold til forventet tilvækst, udarbejde foderplaner, der sikrer en optimal udnyttelse af foderets næringsstoffer og følge foderforbruget løbende. Disse elementer indgår i dansk husdyrproduktion gennem fastlæggelse af retningsgivende normer for husdyrholdets næringsbehov.

Tilsvarende kan det betragtes som BAT, at søge at opnå størst mulig udnyttelse af næringsstofferne i både husdyrgødning og handelsgødning gennem gødningsplanlægning og gødningsregnskaber - elementer som allerede er implementeret i dansk lovgivning. Endvidere betragtes det som BAT at sikre, at ansatte har den nødvendige uddannelse, samt at der forefindes beredskabsplaner på husdyrbruget, der sikrer hensigtsmæssig adfærd ved uforudsete hændelser.

Ansøger har beskrevet, at der anvendes følgende foranstaltninger i relation til management:

Medarbejdere

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Medarbejderne er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt og hvilke vilkår der er stillet til driften i den forbindelse.
- Medarbejdere holdes ajour med nye krav og regler på regelmæssige personalemøder.

Beredskabsplan

- Der er udarbejdet en beredskabsplan, så forholdsreglerne i forbindelse med uheld med gylle, diesel, kemikalier eller brand er beskrevet. Medarbejderne er orienteret om indholdet i beredskabsplanen, der ajourføres årligt eller når vigtige telefonnumre ændres.

Dagligt tilsyn

- Den daglige drift er tilrettelagt ud fra principperne om godt landmandskab.
- Der foretages daglige tilsyn af bedriften og løbende vedligeholdelse af anlægget.
- Døde dyr fjernes dagligt fra stalden og placeres i container eller under kadaverkapsel, så der ikke opstår uhygiejniske forhold.

SIDE 34/39

- Affald bortskaffes, så vidt muligt, til genbrug.
- Gødningsbeholdere følger reglerne for kontrol.

Rengøring

- Rengøring i og omkring bygningerne og siloer, foretages jævnligt, med henblik på at minimere risikoen for lugt og for der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.

Dyrevelfærd

- Medicinforbruget søges minimeret ved systematisk sundhedsrådgivning med dyrlæge og der er 4-6 årlige besøg af dyrlæge, hvor besætningens generelle sundhed vurderes og hvor det enkelte dyr behandles efter behov. Herudover er der diverse rådgivningsbesøg.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at bedriften med de angivne forhold omkring staldindretning, foder, opbevaring af gylle, forbrug af vand og energi samt efterlevelse af stillede vilkår, lever op til BAT-niveauet indenfor området management.

3.7.5 Støj og lugt

Forhold omkring gener i relation til støj og lugt, og anvendelse af BAT skal vurderes med udgangspunkt i lokale forhold, og der er ikke fastsat branchespecifikke grænseværdier for denne parameter.

De lokale forhold er vurderet i tidligere afsnit af denne godkendelse, og det er af kommunen vurderet, at alle gældende krav jf. Husdyrloven og tilhørende bekendtgørelse er overholdt. På baggrund heraf vurderes det, at der er anvendt BAT i relation til disse parametre på bedriften.

3.7.6 Udbringning af gødning

Al husdyrgødning afsættes til anden bedrift og der indgår derfor ikke udbringning af gødning i denne miljøgodkendelse.

3.7.7 Nitrat til udbringningsarealer

Al husdyrgødning afsættes til anden bedrift og der indgår derfor ikke udbringningsarealer i denne miljøgodkendelse.

3.7.8 Samlet vurdering af anvendelse af BAT

Det fremgår af de tidligere afsnit i denne godkendelse, at kommunen har vurderet, at der leves op til de fastlagte grænseværdier for henholdsvis ammoniak og fosfor ved anvendelse af BAT.

Med udgangspunkt i husdyrbrugets størrelse, type og de tekniske muligheder, samt proportionalitetsprincippet, er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der er tænkt BAT ind i husdyrbedriftens indretning og drift i videst muligt omfang.

3.8 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV

3.8.1 Alternative løsninger

Ansøger har overvejet alternative placeringer af stalden på Torkilstrup Huse 1. Ansøger har vurderet, at de 2 mulige løsninger tilgodeser landskab, naboer og produktionen på bedste vis.

Placering af staldene er valgt ud fra et ønske om at holde bygningsmassen samlet, dels for

at få ejendommen til at fremstå som en samlet enhed, dels for at ansøger og medarbejdere får det bedst mulige arbejdsmiljø.

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer, at der ikke vil være alternative placeringer af den nye stald, som vil være bedre end de ansøgte projekter, samt at det er af underordnet betydning om der bliver tale om forlængelse af den eksisterende stald, eller etablering af en parallelt beliggende stald.

3.8.2 0-alternativ

Et 0-scenarie på denne ejendom vil betyde, en fastholdelse af den nuværende produktion, indtil produktionsapparatet er slidt ned.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at den øgede miljøpåvirkning, der kommer som følge af udvidelsen på ejendommen, ikke påvirker lokalområdet væsentligt.

Et 0-scenarie vil også betyde, at der ikke skal udarbejdes en miljøgodkendelse med de forbedringer i forhold til miljøet, der er forbundet hermed. Samtidig vil en løbende tilpasning af anlægget med udnyttelse af bedste tilgængelig teknik ikke finde sted.

3.9 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

Dokumentationen for egenkontrol skal have en sådan form, at den tydeligt viser, at vilkårene i miljøgodkendelsen er overholdt.

I vilkårene er der stillet krav om dokumentation for følgende forhold

- Besætningens størrelse.
- Korrekt bortskaffelse af farligt affald.
- Afsætning af husdyrgødning.
- Driftsuheld og andre væsentlige uregelmæssigheder i driften.
- Det årlige forbrug af el, vand og diesel, med forklaring på evt. udsving mm.

Dokumentation for overholdelse af vilkårene skal opbevares i mindst 5 år. Guldborgsund Kommune skal ved tilsyn og kontrol have adgang til den nævnte dokumentation.

Alle vilkår er stillet for at sikre, at forudsætningerne for miljøgodkendelsen og frivillige tiltag gennemføres og overholdes. Dette vurderes nødvendigt, da det danner grundlag for vurdering af, at der kan meddeles miljøgodkendelse uden, at den ansøgte produktion vil få væsentlig indflydelse på miljøet eller omkringboende.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at gennemførelse af den beskrevne egenkontrol og overholdelse af de stillede vilkår vil medføre, at der løbende holdes øje med, at de givne forudsætninger for miljøgodkendelsen overholdes. Samtidig foreligger dokumentationen i en form, således at kommunen ved tilsyn eller på efterspørgsel kan kontrollere dette.

3.9.1 Beredskabsplan

Der er med fremsendelse af ansøgning sendt en foreløbig beredskabsplan.

Der er indsat vilkår om, at beredskabsplanen skal forefindes på ejendommen, således at der er let adgang dertil. Samtidig skal alle ansatte være bekendtgjort med dens placering og indhold. Derudover er der sat vilkår om, at planen jævnligt (min. 1 gang årligt) gennemgås og justeres, hvis der er sket ændringer.

SIDE 36/39

En beredskabsplan er ikke et decideret lovkrav, men Guldborgsund Kommune har vurderet, at det kan være en god ide at kræve udarbejdelse af en beredskabsplan i forbindelse med miljøgodkendelsen. I den forbindelse skal det pointeres, at der ikke forventes et stort værk. Beredskabsplanen er tænkt som en kort oversigt, som viser, at landmanden har gennemtænkt de mest sandsynlige former for uheld, og hvordan der bør reageres i de forskellige scenarier. Udarbejdelsen af beredskabsplanen skal også være med til at gøre det helt klart, at tilsynsmyndigheden ALTID skal orienteres om forureninger. Samtidig skal myndigheden have mulighed for at vurdere, om der skal træffes forholdsregler for at sikre miljø mod yderligere skader som følge af forureningen.

Et væsentligt punkt i beredskabsplanen er således listen over hvem, der skal alarmes, hvornår og hvordan. Dette er yderligere uddybet i vilkår.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at den udarbejdede beredskabsplan indeholder de elementer, der er nævnt ovenfor. Herved vurderes det, at ved korrekt brug og opdatering af beredskabsplanen, vil der i tilfælde af uheld eller lign. på ejendommen være mulighed for at reducere eventuelle konsekvenser heraf.

3.10 HUSDYRBRUGETS OPHØR

I forbindelse med ophør har ansøger oplyst, at der vil blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand. Stalde- og gødningsopbevaringsanlæg vil blive rengjort, og evt. nedbrydning af stalde og fortank/gyllebeholder vil ske i henhold til gældende regler.

I forbindelse med nedlukning af produktionen er der stillet vilkår om, at der skal fremsendes en nedlukningsplan til kommunen, inden nedlukningen iværksættes. Som ved vilkåret om beredskabsplanen er der ikke krav om en stor plan, men nærmere en kort orientering til tilsynsmyndigheden. Orienteringen skal indeholde oplysning om:

- hvornår dyreholdet ophører,
- hvad der skal ske med den sidste husdyrgødning,
- om stalde og gødningsopbevaringsanlæggene efterfølgende skal udlejes, eller om brugen helt ophører. Det sidste er specielt relevant for beholdere omfattet af 5/10 års beholderkontrol eller omfattet af krav om fjernelse ved endt brug,

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at de nævnte tiltag i forbindelse med ophør af produktionen er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare. Samtidig bidrager tiltagene til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter.

4 OFFENTLIGHED OG HØRING

Udkast i høring

Udkastet til miljøgodkendelse er sendt i forhøring hos ansøger og ansøgers konsulent. Udkastet til miljøgodkendelse har derudover været i høring hos ansøger, ansøgers konsulent, naboer samt øvrige parter i 3 uger med høringsfrist den 9. december 2016. Øvrige parter omfatter de naboer, som eventuelt kan blive berørt af, at dyreholdet udvides. Dvs. de naboer der ligger indenfor den konsekvenszone, som er beregnet til 589 m i husdyrgodkendelse.dk, skema 89.153.

SIDE 37/39

Bemærkninger til udkast til miljøgodkendelse

Ved nabohøringen er der indkommet ønske om afholdelse af beboermøde om udvidelsen, i det naboerne føler sig generet af transporter, lugt og fluer fra bedriften. Høringssvaret er underskrevet af lang række af beboere i Torkilstrup og på Torkilstrup Huse.

Ansøger har på baggrund af høringssvaret valgt at afholde beboermøde som ønsket. Til mødet har ansøger inviteret en større kreds af naboer, end dem der blev hørt. Mødet blev afholdt i Torkilstrup Forsamlingshus torsdag d. 2. februar kl. 17 og 24 naboer valgte at møde op.

Ved mødet blev følgende punkter drøftet:

Transport

Mange naboer oplever, at de ansatte på Torkilstrup Huse 1 køre for hurtigt både med traktorer og i privatbiler. Guldborgsund Kommune kan ikke sætte vilkår om færdsel på offentlig vej, men må henvise til at på offentlig vej gælder færdselsloven og det er politiet, der er myndighed.

Fra ansøgers side blev det lovet, at alle medarbejdere vil blive pålagt at køre hensynsfuldt og at afpasse hastigheden til de smalle veje, men dårlige oversigtsforhold. Færdslen på offentlig vej vil blive taget op på medarbejdermøder, så ofte som der er nødvendigt, således at det bliver fast kutyme for alle ansatte, at køre hensynsfuldt og i overensstemmelse med vejenes beskaffenhed og oversigtsforhold.

Fast overdækning på gyllebeholdere

Flere beboere var utilfredse med at der ikke er krav om fast overdækning på gyllebeholderne på Torkilstrup Huse 1. Ved mødet oplyst Guldborgsund Kommune at afstanden til nærmeste nabo var så stor, at der ikke var krav om fast overdækning. En fornyet gennemgang af godkendelsen efter mødet har dog vist, at den nye gyllebeholder ligger så tæt på nærmeste nabo, at den skal have fast overdækning. Der er derfor indsat nyt vilkår om fastoverdækning på den nye gyllebeholder.

Ansøger har tidligere oplyst enkelte naboer om, at der vil blive etableret fastoverdækning på den eksisterende beholder, og der er sendt ansøgning om tilskud fra Landbrugs- og Fiskeristyrelsen (tidl. NaturErhvervstyrelsen). Pga. udflytning og omorganisering af styrelsen er tidspunktet for behandling af ansøgningerne om tilskud blevet udsat. Etablering afventet derfor forsat en afgørelse fra Landbrugs- og Fiskeristyrelsen. Det er således fortsat intentionen, at der frivilligt vil blive etableret fast overdækning på den eksisterende gyllebeholder.

Fluer

Den nærmeste nabo til Torkilstrup Huse 1 er stærkt generet af fluer i sommerhalvåret. Ansøger benytter rovfluer til bekæmpelse af fluer i stalden på Torkilstrup Huse 1 og dette vil ligeledes blive benyttet i den nye stald.

Det er Guldborgsund Kommunes erfaring, at benyttelse af rovfluer i svinestalde med gyllesystemer er en meget effektiv måde at bekæmpe fluer på. Dette sammenholdt med oplysningen om, at naboen er plaget af 2 forskellige typer fluer, tyder på at i hvert fald den ene type fluer kommer fra et andet sted end fra Torkilstrup Huse 1. Naboen opfordres derfor til at kontakte Guldborgsund Kommune, når fluerne kommer igen. Kommunes tilsynsførende vil så prøve at lokalisere kilden til fluerne.

Lugt

Den nærmeste nabo er stærkt generet af lugt, specielt i sommerhalvåret.

I henhold til beregningerne, der ligger til grund for miljøgodkendelsen, samt i henhold til Guldborgsund Kommunes erfaringer, burde den ansøgte produktion ikke give anledning til lugtgener ved naboen. Når der alligevel opleves gener vil Guldborgsund Kommune gerne orienteres om generne, idet der er flere driftstekniske forhold, der kan drøftes med den driftsansvarlige. Ved mødet blev nævnt muligheden for at ændre hyppigheden af udsugning af gyllen fra stalden til gyllebeholderen. Endvidere kan driften af ventilationsanlægget tilpasse, således at der altid er tilstrækkelig høj afgangshastighed fra udluftningerne. Det er således Guldborgsund Kommunes vurdering, at der ved tilsyn vil kunne findes en løsning, så produktionen ikke medføre væsentlige lugtgener.

Vand

Ved mødet blev det oplyst, at Torkilstrup-Lillebrænde vandværk har problemer med ammonium, og der blev spurgt indtil, hvilken betydning det vil have, når der nu skal leveres ekstra vand til produktionen på Torkilstrup Huse 1.

Guldborgsund Kommune lovede, at undersøge spørgsmålet.

Udvidelsen på Torkilstrup Huse 1 forventes at give anledning til et merforbrug af vand på knap 1.000 m³ om året. Torkilstrup-Lillebrænde vandværk udpumper årligt ca. 90.000 m³ (87.000 m³ i 2016 og 100.000 m³ i 2015). I vandværkets beretning for 2016 er spildte opgjort til 3.000 m³, hvilket er et meget lavt spild. Samlet set er det vurderet, at vandværket ikke vil have problemer med at levere 1.000 m³ mere om året til Torkilstrup Huse.

Det nuværende problem med ammonium er af vandværkets rådgive fastslået til at skyldes problemer med filtermaterialet. Der er således i øjeblikket gang i en renovering af vandværkets filter, hvor filteret forøges og al filtermateriale udskiftes. Det er Guldborgsund Kommunes vurdering, at det kommende merforbrug på Torkilstrup Huse 1 ikke har nogen indflydelse på den fremtidige drift af filteret. Omvendt har de nuværende ammonium problemer ingen betydning for vandværkets mulighed for at levere til den ansøgte produktion på Torkilstrup Huse 1.

5 SAMLET VURDERING OG KONKLUSION

I henhold til de beregninger, der gennemføres i det elektroniske ansøgningssystem, kan produktionsudvidelsen gennemføres uden at overskride de beskyttelsesniveauer, der er udstukket i lovgivningen. Efter Guldborgsund Kommunes vurdering vil den ansøgte udvidelse af dyreholdet heller ikke give anledning til væsentligt ændrede forhold for naboerne, hverken hvad angår transport, støj, fluer eller det samlede visuelle indtryk af husdyrbruget. Ved overholdelse af de vilkår miljøgodkendelsen er betinget af, er det endvidere Guldborgsund Kommunes vurdering, at plante- og dyreliv i området, samt i de områder, der ligger op til produktionsanlægget, ikke vil blive påvirket i negativ retning.

Samlet er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der kan meddeles miljøgodkendelse til den ansøgte udvidelse af husdyrbruget, uden at det medfører væsentlige virkninger på miljøet. Ved overholdelse af vilkår i godkendelsen, har ansøger truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste

SIDE 39/39

tilgængelige teknik. Samtidig kan husdyrbruget drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Guldborgsund Kommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget kan ske i overensstemmelse med gældende regler. Yderligere er det vurderet, at driften kan gennemføres uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller yngle- og levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

Endelig er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der jf. oplysningerne i ansøgningsmaterialet er tænkt BAT ind i bedriftens indretning og drift i det omfang, BAT ikke strider mod proportionalitetsprincippet.

Der er gjort opmærksom på, at det er ansøgers eget ansvar at indhente relevante dispensationer og tilladelser efter anden lovgivning, hvis dette er påkrævet.

6 BILAG

Bilag 1: Plantegning over driftsbygninger

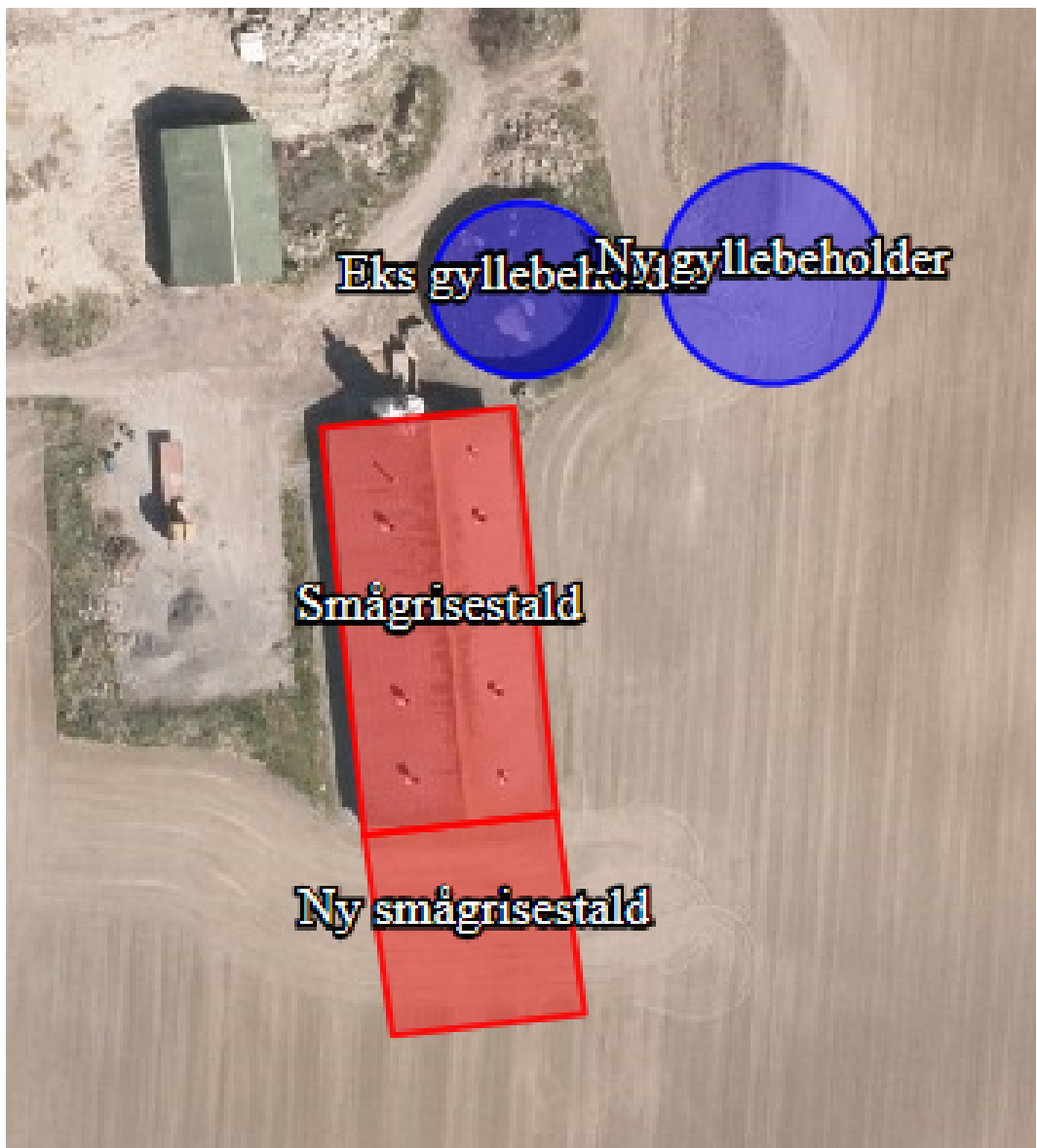
Bilag 2: Naturnotat

Bilag 1

Oversigtsplan, alternativ 1, separat smågrisestald

Oversigtsplan, alternativ 2, smågrisestald i forlængelse af eksisterende stald

GULDBORGSUND

NATURVURDERING TIL § 11 MILJØGODKENDELSE AF LANDBRUG

TORKILSTRUP HUSE 1, 4863 ESKILSTRUP

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.1	Påvirkning fra stald og lager	3
1.1.1	Ammoniakfølsom natur	3
1.1.2	Natura 2000-områder	7
1.1.3	Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter	9

1.1 PÅVIRKNING FRA STALD OG LAGER

1.1.1 Ammoniakfølsom natur

Ammoniakfølsom natur er jf. husdyrlovens § 7 opdelt i tre kategorier.

Kategori 1-natur

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Naturtyperne kan ses i bilag 2 i bek. om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

For de Natura 2000-naturtyper, som ikke er kortlagt (primært søer), skal kommunen vurdere den eventuelle påvirkning. Ud over søer drejer det sig om Klinter eller klipper ved kysten (1230), Forstrand og begyndende kliddannelser (2110), Hvide klitter og vandremiler (2120), Kystklitter med havtorn (2160), Kystklitter med gråris (2170), Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter (8220) og Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter med pionerplantесamfund (8230).

Kategori 1-natur omfatter ligeledes § 3 heder og overdrev indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

Det skal bemærkes, at en del ammoniakfølsomme Natura 2000-søenaturtyper endnu er ikke kortlagt og derfor ikke findes i husdyrgodkendelse.dk eller www.arealinformation.dk. Derfor kræver det først en konkret besigtigelse for at bestemme søernes naturtype.

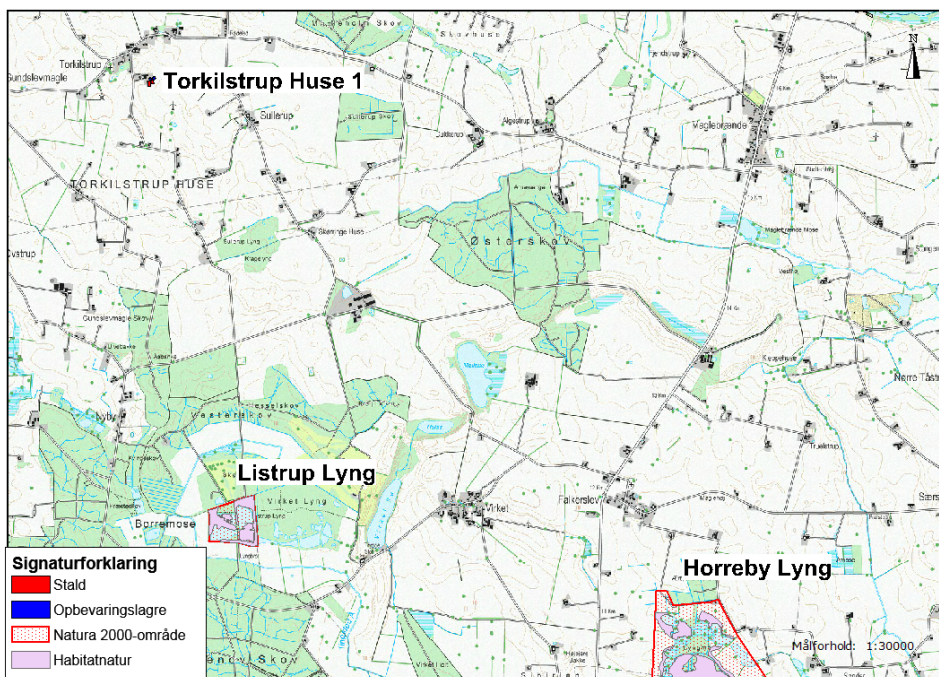
For kategori 1-natur gælder at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride følgende beskyttelsesniveau:

- 0,2 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom udover ansøger)
- 0,4 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

- antal husdyrbrug over 15 DE indenfor 200 meter +
- antal husdyrbrug over 45 DE indenfor 200-300 meter +
- antal husdyrbrug over 75 DE indenfor 300-500 meter +
- antal husdyrbrug over 150 DE indenfor 500-1000 meter +
- antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha udover de 1000 meter.

Nærmeste kategori 1-natur er habitatnaturtyperne 91D0 skovbevokset tørvemose og 7140 hængesæk, der ligger i habitatområde 252 Listrup Lyng 3,8 km syd for Torkilstrup Huse 1, se kort 1. Listrup Lyng indgår sammen med habitatområde 154 Horreby Lyng i Natura 2000-område 175. Afstanden fra Torkilstrup Huse 1 til nærmeste kategori 1-natur i Horreby Lyng er 6,5 km. Kategori 1-naturen er habitatnaturtypen 7230 rigkær. Den totale ammoniakbelastning på kategori 1-naturen i de to habitatområder er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Kort 1. Beliggenheden af kategori 1-natur (ammoniakfølsom habitatnatur) og Natura 2000-område 175 i forhold til stald og lager.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur omfatter højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og som er beliggende udenfor Natura 2000-områder.

For denne kategori gælder, at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride 1,0 kg N/ha/år

De nærmeste kategori 2-naturområder er to overdrev, som ligger henholdsvis ved Skerne sø 3,2 km nordvest for Torkilstrup Huse 1, og ved Blæsebjerg 3,8 km nordøst for Torkilstrup Huse 1, se kort 2. Den totale ammoniakbelastning er beregnet til 0,0 kg N/ha/år for begge overdrev.

Kort 2. Beliggenheden af kategori 2-natur i forhold til Torkilstrup Huse 1.

Kategori 3-natur

For kategori 3-natur gælder, at kommunen konkret skal vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.

Skov defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

- 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel "skovjordbund",
- 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel "skovjordbund", eller
- 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25.

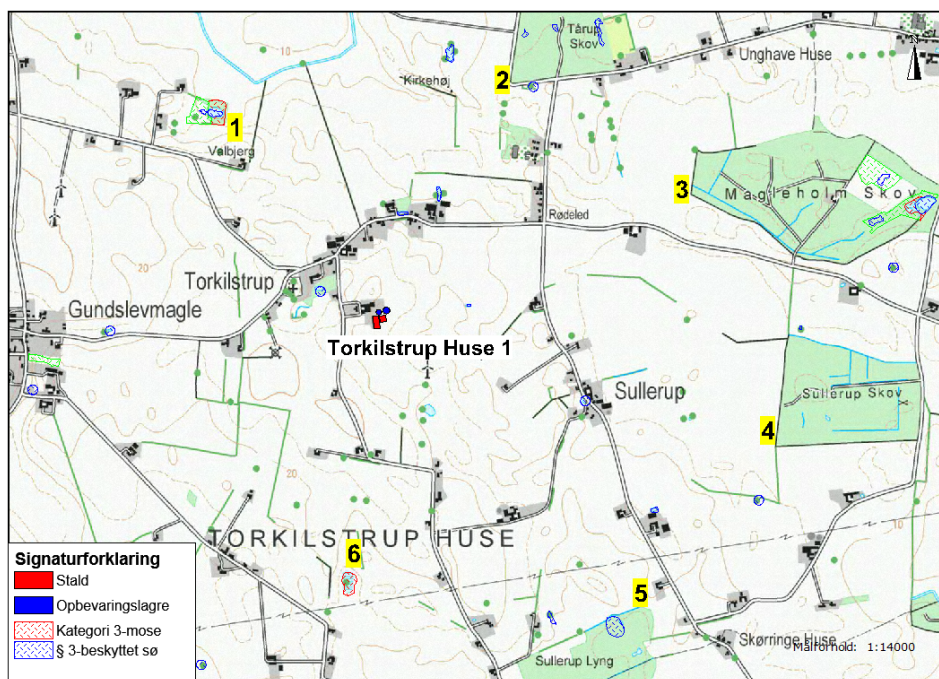
Naturtypernes tålegrænse overfor kvælstof fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Naturtypernes tålegrænse for kvælstof. Kilde "Ammoniakmanualens" bilag 3.

Naturtype	Tålegrænse, kg N/ha/år
Overdrev	10-25 (sure overdrev 10-20; kalkholdige overdrev 15-25)
Hede	10-25 (tør hede 10-20; våd hede 15-25)
Mose og kær	5-25 (højmoser 5-10; hængesæk og tørvelavninger 10-15; fattigkær og hedemoser 10-20; kalkrige moser, væld og rigkær 15-25)

Baggrundsbelastningen med kvælstof er 11,2 kg N/ha/år i Guldborgsund Kommune jf. data fra DCE 2012.

I området omkring stald og lager Torkilstrup Huse 1 ligger nogle naturtyper og skove, som er omfattet af kategori 3, se kort 3 og tabel 2. Skovene vurderes at være ammoniakfølsomme, da de er angivet som skov på de høje målebordsblade fra 1862-1899 og dermed er mindst 150 år gamle. Merbelastningen af kvælstof fra Torkilstrup Huse 1 er beregnet på disse naturområder i det elektroniske ansøgningssystem. Der er ikke foretaget besigtigelse af kategori 3-naturområderne, da merbelastningen af kvælstof i naturområderne er 0,0 kg N/ha.

Kort 3. Beliggenheden af kategori 3-natur (punkt 1-6) i forhold til Torkilstrup Huse 1.

Tabel 2. Oversigt over kategori 3-natur ved Torkilstrup Huse 1.

Lokalitet	Naturtype	Sårbare arter / natur	Beregnet merbelastning
1	Mose	-	0,0 kg N/ha
2	Tårup Skov	-	0,0 kg N/ha
3	Magleholm Skov	-	0,0 kg N/ha
4	Sullerup Skov	-	0,0 kg N/ha
5	Sullerup Lyng	-	0,0 kg N/ha
6	Mose	-	0,0 kg N/ha

Beskyttet natur, der ikke er kategori-natur.

Ferske enge, strandenge og næringsrige søer/vandhuller er naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, men de ikke er kategori-natur. De nærmeste § 3-naturtyper er tre næringsrige vandhuller, der ligger nordvest, nord og øst for stald og lager, se [kort 3](#). Merbelastningen fra den ansøgte produktion er beregnet til 0,1 – 0,3 kg N/ha i vandhullerne, se yderligere beskrivelse i afsnit 1.1.3. Da merbelastningen med kvælstof er mindre end 1 kg N/ha vurderes det, at den ansøgte produktion ikke vil medføre tilstandsændringer i nærliggende § 3-naturtyper, og at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, jf. husdyrlovens § 19 stk. 1 nr. 2.

Kommunens vurdering

Kategori 1- og 2-natur

Da totalbelastningen på nærmeste kategori 1- og 2-natur er på 0,0 kg N/ha/år, vurderer kommunen at projektet på Torkilstrup Huse 1 ikke påvirker disse naturtyper, og at kravet til disse naturtyper er overholdt.

Endvidere vurderes det, at det på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag ikke kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af naturområdet.

Kategori 3-natur

Udvidelse af dyreholdet på Torkilstrup Huse 1 må ikke medføre, at tilstanden i kategori 3-naturtyperne påvirkes negativt. Dette kan undersøges ved at sammenholde naturtypernes tålegrænse for kvælstof med den beregnede merbelastning med kvælstof fra det ansøgte dyrehold.

Da merbelastningen med kvælstof i den nærmeste kategori 3-natur er beregnet til mindre end 1,0 kg N/ha/år, vurderes det, at der ikke sker en tilstandsændring i disse naturområder. Det vurderes derfor, at der ikke skal stilles vilkår i forhold til disse naturområder.

1.1.2 Natura 2000-områder

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. I Danmark kaldes områderne også for internationale naturbeskyttelsesområder, og her indgår også ramsar-områderne. Der er 254 habitat-, 113 fuglebeskyttelses- og 27 ramsar-områder i Danmark.

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

Nærmeste Natura 2000-område i forhold til stald og lager på Torkilstrup Huse 1 er område nr. 175 Horreby Lyng og Listrup Lyng. Afstanden fra stald og lager ca. 3,7 km til Listrup Lyng og 6,3 km til Horreby Lyng, se kort 1.

Natura 2000-området har et areal på 272 ha og udgøres af to moser, henholdsvis Horreby Lyng og Listrup Lyng, der også kaldes for Borremosen. Moserne er dannet som højmoser, hvor tørvemosser er vokset ind over en afløbsløs sø, der er opstået i en istidslavning. I moserne har der fundet tørvegravning sted bl.a. under 2. verdenskrig, hvilket har resulteret i dannelsen af flere søer. Moserne ligger med en indbyrdes afstand på ca. 3,5 km. Udpegningsgrundlaget fremgår af tabel 3.

Tabel 3. Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område 175, der består af habitatområderne 154 Horreby Lyng og 252 Listrup Lyng.

Udpegningsgrundlag for habitatområde H154 Horreby Lyng		
Naturtyper:	Næringsrig sø (3150)	*Avneknippemose (7210)
	Brunvandet sø (3160)	Rigkær (7230)
	*Aktiv højmose (7110)	Skovbevokset tørvemose (91D0)
	Nedbrudt højmose (7120)	*Elle- og askeskov (91E0)
	Hængesæk (7140)	
	Tørvelavning (7150)	* angiver prioriteret naturtype
Arter:	Stor kærguldsmed	

Udpegningsgrundlag for habitatområde H252 Listrup Lyng		
Naturtyper:	Brunvandet sø (3160)	Skovbevokset tørvemose (91D0)
	Hængesæk (7140)	*Elle- og askeskov (91E0)
		* angiver prioriteret naturtype
Arter:	Stor kærguldsmed	Sumpvindelsnegl

I Danmark findes tillige 60 naturtyper (lysåben natur, skovtyper, søer, vandløb og marine naturtyper), der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag I, som beskyttede i Natura2000-områderne. Flere af disse naturtyper er særligt truede (såkaldt prioriterede), hvilket medfører et særligt ansvar for beskyttelsen.

Nærmeste forekomst af terrestriske habitatnaturtyper indenfor Natura 2000-området er 91D0 skovbevokset tørvemose og 7140 hængesæk, der ligger i habitatområde 252 Listrup Lyng 3,8 km syd for stald og lager, se beskrivelsen i afsnit 1.1.1. Habitatnaturtypernes tålegrænse for kvælstof er jf. ammoniakmanualens bilag 3, 10-15 kg N/ha/år for 7140 hængesæk og 10-20 kg N/ha/år for 91D0 skovbevokset tørvemose. Baggrundsbelastningen med kvælstof er 11,2 kg N/ha/år i Guldborgsund Kommune jf. data fra DCE 2012.

Et husdyrbrug kan også påvirke de nærliggende vandområder ved udledning af nitrat fra udbringningsarealerne. Indgår vandområdet i et Natura 2000-område, skal der foretages en vurdering af, om udvaskningen af nitrat fra det aktuelle projekt i sig selv eller sammen med andre planer og projekter (kumulativ effekt) påvirker Natura 2000-området væsentligt. Torkilstrup Huse 1 ligger i oplandet til Grønsund. Den østligste del af Grønsund indgår i Natura 2000-område 168 Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund. Husdyrgødningen fra produktionen i Torkilstrup Huse 1 håndteres som gylle. Al husdyrgødning afsættes til udbringning på ejendommen Stangerupvej 6, 4850 Stubbekøbing.

Kommunens vurdering

Da totalbelastningen på nærmeste ammoniakfølsomme habitatnatur er på 0,0 kg N/ha/år, vurderer kommunen, at projektet på Torkilstrup Huse 1 ikke i sig selv påvirker disse naturtyper, og at kravet til disse naturtyper er overholdt.

I forhold til påvirkningen af vandområder, der også er Natura 2000-område, vurderes det med baggrund i Miljøstyrelsens elektroniske vejledning, at Natura 2000-område 168 Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund ikke påvirkes væsentligt, da al husdyrgødning leveres til udbringning på ejendommen Stangerupvej 6. Projektet har således ikke en væsentlig virkning i kumulation med andre planer og projekter i oplandet.

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 168 og 175 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke habitatområdet væsentligt.

Samtidigt vurderes det, at det udvidede dyrehold på Torkilstrup Huse 1 beliggende udenfor Natura 2000-området *ikke* kræver, at der udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jfr. § 7 i Habitatbekendtgørelsen. Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes at ville blive påvirket.

1.1.3 Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter

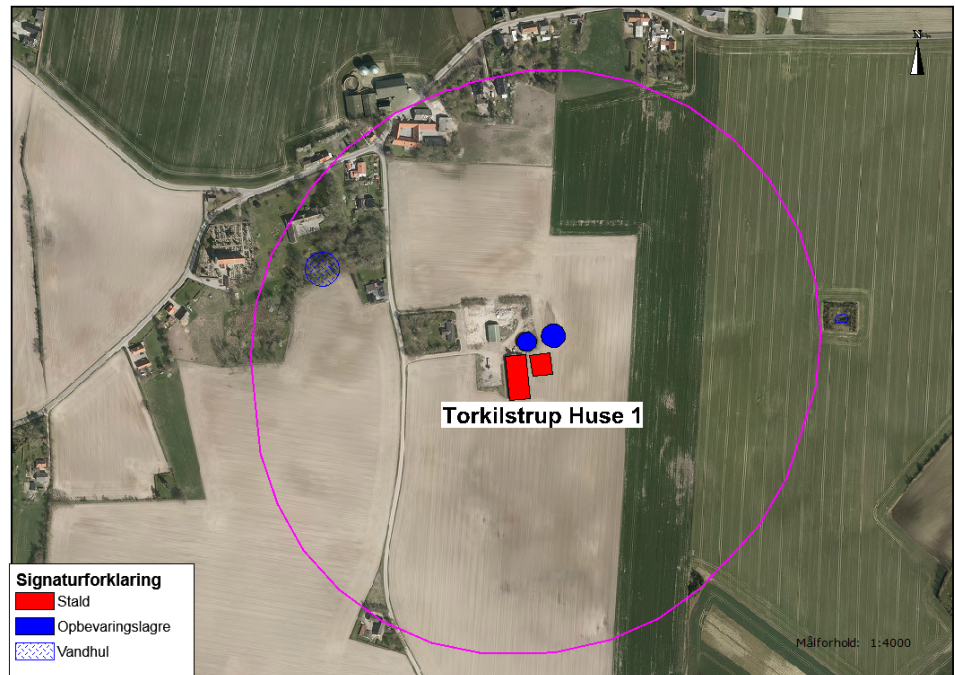
I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. I Guldborgsund Kommune findes sikkert, med stor sandsynlighed eller er tidligere fundet 25 dyre- og plantearter, som er omfattet af bilag IV (Tabel 4, sidst i dokumentet).

Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder. Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om projektet beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arterne. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Udover beskyttelseskrævende Bilag IV-arter skal ansøgningen vurderes i forhold til rødlistede og fredede arter. Af sårbare og beskyttelseskrævende arter findes i området med stor sandsynlighed bilag IV-arterne Springfrø, Stor Vandsalamander og Spidssnudet Frø. Arternes status i Guldborgsund kommune fremgår af tabel 4, sidst i dokumentet.

Det følger af Miljøstyrelsens husdyrvejledning, at indenfor en afstand på 300 m fra stald/lager kan depositionen af kvælstof henføres til punktkilden (stald/lager). Ved større afstande vil en påvirkning fra punktkilden (stald/lager) ikke kunne adskilles fra den diffuse forurening.

Indenfor en afstand af 300 m fra stald og lager er der et enkelt vandhul, som ligger nordvest for Torkilstrup Huse 1, se kort 4. En beregning af total- og merdepositionen af kvælstof fra den ansøgte produktion viser en totaldeposition på 0,8 kg N/ha og en merdeposition på 0,3 kg N/ha. Da merdepositioner på 1,0 kg N/ha/år og derunder ikke medfører ændringer i tilstanden af naturtyper ifølge Miljøstyrelsens husdyrvejledning, er der ikke foretaget besigtigelse af vandhullet.

Kort 4. Beliggenheden af mulige yngle- og rasteområder for bilag IV-padder indenfor en radius af 300 m fra stald og lager (pink afgrænsning).

Flagermus

Der er ikke registreret arter af flagermus i forbindelse med behandlingen af ansøgningen. Potentielle levesteder findes i stalde, lader, træer m.m. Det forventes at omkring 4-5 arter af flagermus kan findes i denne del af kommunen (Tabel 4, sidst i dokumentet med beskrivelser af bilag IV-arter).

Andre bilag IV-arter

Det vurderes ikke sandsynligt, at der indenfor området findes andre bilag IV-arter end de nævnte.

Kommunens vurdering

Bilag IV-padderne kan blive påvirket ved, at deres yngle- og rastesteder kan ændres som følge af merbelastning med kvælstof fra stald og lager. Efter gennemførelse af BAT-tiltag i stalde m.v. er merbelastningen af vandhullet på 0,3 kg N/ha. Da merbelastninger på mindre end 1 kg N/ha ikke medfører ændringer i naturtyperne jf. den elektroniske vejledning, vurderes det, at bilag IV-paddernes yngle- og rastested ikke bliver beskadiget eller ødelagt ved gennemførelse af det ansøgte projekt.

Ved projektet sker der ikke nedrivning af bygninger, rydning af store træer eller lignende aktiviteter, der kan påvirke yngle- og rastesteder for flagermus. Det vurderes på denne baggrund, at projektet kan gennemføres uden at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for arter af flagermus.

Tabel 4. Bilag IV arter i Guldborgsund Kommune, deres forekomst samt påvirkning

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Brandts flagermus	Registreringerne i Guldborgsund Kommune begrænser sig til fund omkring Gedsergård Arten findes på lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i huse (og træer). Overvintrer i kældre, miner m.v.
Damflagermus	Registreret omkring den nordlige del af Guldborgsund både på Lolland og Falster. En lille bestand, der jager i dette område.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintrings- og jagtområder. Findes i huse og hule træer nær ved større vandflader, hvor den jager.
Vandflagermus	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintringsområder. Findes i hule træer i nærheden af jagtområderne. Overvintrer i miner, kældre, brønde m.v. Jager over vandflader.
Frynseflagermus	En lokalitet i det østlige Lolland. Viden mangelfuld.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i hule træer, knyttet til skovområder. Overvintrer i miner, kældre m.v.
Troldflagermus	Almindeligt forekommende i kommunen med undtagelse af Nordfalster.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer i ældre løvskov.
Dværgflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen. Er især knyttet til løvskovsrige områder.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Overvintrer i bygninger og hule træer.
Pipistrelflagermus	Findes på det sydligste af Falster. En lille bestand ved Gedser.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer.
Brunflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen. Er især knyttet til gamle løvskove og parker.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- over overvintringssteder. Er knyttet til hule træer i løvskov.
Sydflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger.

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
		Stærkt mennesketilknyttet art.
Bredøret flagermus	I 2002-2005 registreret ved Søholt og Hamborg Skov, Næsgård, Halskovvænge, Korselitze.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger, kældre m.v.
Langøret flagermus	Nordøstfalster, Sydfalster, Midt- og Nordøstlolland.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i bygninger og hule træer.
Markfirben	Muligvis forsvundet.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes på åbne, varme, solrige lokaliteter f.eks. vejskråninger, stendiger, kystskrænter og lign.
Stor vandsalamander	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Udsætning af fisk. Findes i lysåbne, ofte vegetationsrige, rene vandhuller.
Løgfrø	Sydøstlige Lolland samt Bøtø reservatet. Findes syd for Grønnegade.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Yngler i lysåbne, vegetationsrige, rene vandhuller. Raster på arealer med løs jord, hvor den kan grave sig ned.
Løvfrø	Evt. omkring Vignæs på Lolland og kysten øst for Kippinge på Falster.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i lysåbne, lavvandede vandhuller, rent vand, rig undervandsvegetation. Raster i brombærbuske, tjørn, gedebled, slåen m.v.
Springfrø	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Udsætning af fisk, ænder. Vandhuller uden fisk. Raster i bunker af sten og kvas i skove, levende hegn m.v.
Strandtudse	Vestlig side af det sydligste Falster samt Bøtø reservatet.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Findes i lavvandede, lysåbne, udtørrende vandhuller f.eks. på græssede strandenge. Raster i åbne områder med lav vegetation f.eks. græssede strandenge. Graver sig ned i jorden.

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Grønbroget Tudse	<p>Nordøstfalster, Sydfalster, Midt- og Sydøstlolland.</p> <p>Har tidligere været ret almindelig på Falster, men den er gået stærkt tilbage.</p> <p>Findes omkring Store Musse</p>	<p>Ophør eller ændring af driften i yngleområder. Veje nær ynglesteder.</p> <p>Findes i lysåbne vandhuller med lav vegetation på brinkerne, og f.eks. markoversvømmelser. "Pionerart". Raster på land nær ynglevandhul f.eks. under sten, jordhuller.</p>
Spidssnudet Frø	<p>Almindeligt forekommende i hele kommunen.</p> <p>Registreret i Marielyst og Bøtø Plantage</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder.</p> <p>Findes i vandhuller og søer gerne i sammenhæng med anden natur (eng, mose).</p> <p>Raster i enge, sumpede områder nær ynglestedet.</p>
Grøn mosaikguldsmed	<p>Registreret i Korselitze Østerskov i 1912.</p> <p>Bør stadig eftersøges på egnede lokaliteter.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Yngler i søer og damme med Krebseklo.</p>
Stor kærguldsmed	<p>Horreby Lyng og Listrup Lyng.</p>	<p>Lever i mindre, brunvandede søer f.eks. næringsfattige tørvegrave. Beskyttede lokaliteter med sol og læ.</p>
Lys skivevandkalv	<p>Formentlig forsvundet.</p> <p>Registreret i 1975 i Horreby Lyng.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i store og små søer med rent, klart - brunligt vand.</p>
Bred vandkalv	<p>Formentlig forsvundet.</p> <p>Registreret i 1976 i Horreby Lyng.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i rene søer med klart eller svagt brunt vand og med bestande af større vårflyelarver. F.eks. skovsøer.</p>
Eremit	<p>Krenkerup Haveskov og Maltrup Skov på Lolland.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i gamle løvtræer med smuldfyldte huller. I skove, parker.</p>
Mygblomst	<p>Tidligere registreret i Idalund Teglværk, Hanemose, Kartoffe Mose og Radsted Mose.</p> <p>Seneste fund mindst 30 år tilbage.</p>	<p>Tilgroning, vandstandssænkning.</p>